

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

факультет фінансів

кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Фінансовий менеджмент і контролінг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему «Традиційні та інноваційні технології фінансового аналізу
підприємств»**

здобувача: Савченко Яни Вікторівни

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент,
Ушеренко Світлана Василівна

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. Терещенко О.О.

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Поняття, мета та завдання фінансового аналізу підприємства.....	6
1.2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу підприємства.....	13
1.3. Система показників фінансового аналізу підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВА.....	24
2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства.....	24
2.2. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.....	31
2.3. Аналіз ділової активності, ефективності діяльності та прибутковості, рентабельності, підприємства.....	41
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	55
3.1. Пропозиції щодо оптимізації джерел фінансових ресурсів підприємства.....	55
3.2. Напрями забезпечення платоспроможності підприємства.....	62
3.3. Рекомендації щодо підвищення прибутковості та рентабельності підприємства.....	69
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми. Українська економіка в цілому та багато окремих підприємств наразі перебувають у критичній ситуації. Це пов'язано з економічними наслідками запровадження карантинних обмежень внаслідок поширення COVID-19, військовими діями, непослідовною системою оподаткування в країні, відсутністю дешевих джерел кредитування, зниженням платоспроможного попиту та загального рівня життя населення, коливанням курсу національної валюти та великими борговими виплатами, а також зростанням цін на електроенергію, газ та інші енергоресурси.

У сучасному економічному середовищі динамічних змін підприємства повинні постійно адаптуватися до нових реалій, щоб забезпечити стабільність та конкурентоспроможність. Саме у цьому контексті виникає актуальність дослідження, присвяченого вивченню традиційних та інноваційних технологій фінансового аналізу підприємств.

Фінансовий аналіз є ключовим інструментом для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Важливим аспектом дослідження є визначення та аналіз інноваційних технологій, які можуть підвищити якість фінансового аналізу та допомогти підприємствам адаптуватися до нових реалій.

Дослідження буде зосереджено на вивченні інноваційних аспектів використання аналітичних інструментів та інших сучасних та давно існуючих методів у фінансовому аналізі. Результати цього дослідження сприятимуть розкриттю нових можливостей для підвищення конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану підприємств здійснили вітчизняні вчені-економісти: Подольська В.О., Бланк І. О., Левчук О. Ф., І. , Терещенко О.О., Василик О. Д., Сопко В. В. та ін.

Питання оцінки фінансового стану підприємств також розглядаються в працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема: Бенджаміна Грема, Пітера

Друкера, Майкла Портера, Уоррена Баффета, Стюарта Хабера та В. Скотта Сторнетта.

Аналіз економічної літератури свідчить про наявність різноманітних тлумачень сутності фінансового стану та різних методів та методологій роботи з ними. Можна відзначити відсутність єдиного тлумачення та однозначних підходів по роботі з фінансовим станом підприємства, що обумовлено різними зовнішніми та внутрішніми факторами, що впливають на його формування. Проте ми спробуємо вивести найкращу «формулу роботи» з дослідження та роботи з фінансовим станом та його аналітикою для оптимізації роботи сучасних вітчизняних підприємств.

Фінансовий стан підприємства - це одна з надважливих характеристик діяльності будь-якого підприємства, що визначає ефективність взаємодії всіх складових фінансових та виробничо-господарських відносин підприємства.

Фінансовий стан підприємства характеризується системою показників, що дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів, кригувати ефективність їх використання та робити якісні прогнози.

Метою даної магістерської роботи є розробка пропозицій щодо покращення управління діяльністю підприємства на основі використання традиційних та інноваційних технологій фінансового аналізу діяльності підприємства.

Завдання дослідження:

- Ознайомитися з поняттям, метою та завданням фінансового аналізу підприємства.
- Охарактеризувати інформаційне забезпечення фінансового аналізу підприємства.
- Визначити систему показників фінансового аналізу підприємства.
- Охарактеризувати фінансово-господарську діяльність підприємства.
- Здійснити аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

- Здійснити аналіз ділової активності, ефективності діяльності та прибутковості, рентабельності, підприємства.
- Розробити пропозиції щодо оптимізації джерел фінансових ресурсів підприємства/
- Охарактеризувати напрями забезпечення платоспроможності підприємства.
- Розробити рекомендації щодо підвищення прибутковості та рентабельності підприємства.

Об’єкт дослідження: процес фінансового аналізу на АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Предмет дослідження: взаємозв’язок традиційних та інноваційних технологій фінансового аналізу діяльності підприємства.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи дослідження, як аналітичний метод для аналізу фінансово-господарської діяльності, статистико-економічний метод, для аналізу структури, динаміки і темпів змін показників ліквідності та платоспроможності підприємства, показників фінансового стану, прибутковості та стійкості компанії; метод синтезу для вивчення об’єкта у його цілісності і взаємному зв’язку його частин, метод коефіцієнтів для визначення ефективності роботи підприємства.

Теоретичною і методологічною базою для написання даної дипломної роботи стали праці вітчизняних та зарубіжних науковців, монографічні видання, публікації в наукових періодичних виданнях та електронні ресурси.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти з питань управління підприємством, а також, фінансова звітність АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, мета та завдання фінансового аналізу підприємства

В сучасних умовах конкурентного бізнес-середовища, важливою передумовою успішної діяльності будь-якого підприємства стає систематичний та глибокий аналіз його фінансового стану та господарської діяльності. Розуміння сутності, мети та завдань фінансового аналізу стає стратегічно важливим елементом для ефективного управління та прийняття обґрунтованих стратегічних рішень на підприємстві. У контексті дослідження великої вагомості набувають не лише традиційні аспекти фінансового аналізу, такі як облік та аналіз фінансових показників, але й сучасні інструменти інформаційно-аналітичної підтримки, що дозволяють отримувати більш глибокий розгляд фінансових відносин та забезпечувати конкурентну перевагу на ринку.

Поняття фінансового аналізу різні науковці трактують по-різному, наприклад, Бланк І. О. вважає, що це сукупність методичних прийомів дослідження фінансових відносин суб'єктів господарювання, обумовлених об'єктивними і суб'єктивними факторами, які знаходять відображення у фінансовому обліку і звітності [3, с.330].

Бойчик І. М. дає наступне визначення: це процес дослідження фінансового стану та результатів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення резервів підвищення його ринкової вартості й забезпечення ефективного розвитку. звітності [4, с.63-75].

Основним, у чому сходяться думки науковців можна виокремити те, що фінансовий аналіз є комплексом методологічних прийомів, які використовуються для ретельного вивчення фінансового стану суб'єкта господарювання. Варто також відзначити, що фінансовий стан підприємства обумовлений як об'єктивними, так і суб'єктивними факторами, які виявляються через систему фінансового обліку та відображаються в звітності. Пріоритетним напрямком фінансового аналізу є дослідження формування, розподілу та використання фінансових ресурсів як основного виду ресурсів підприємства.

Традиційні методи фінансового аналізу найчастіше базуються на звітах про прибуток і збиток та становлять основний інструмент для здобуття узагальненого уявлення про фінансовий стан підприємства. До них можна віднести такі методи як: аналіз бухгалтерської звітності, коефіцієнти рентабельності, порівняльний аналіз, фінансові коефіцієнти та інші. [7, с.256]. У той же час, інноваційні технології грають критичну роль у сучасному фінансовому аналізі. Використання аналітики великих даних та штучного інтелекту дозволяє виявляти складні залежності та створювати прогнозування на основі великого обсягу інформації. Наприклад, блокчейн технології сприяють покращенню надійності та прозорості фінансових транзакцій. Застосунки фінтеху, хмарних технологій та кібербезпека дозволяють підприємствам не лише оптимізувати свої фінансові процеси, а й ефективно захищати конфіденційні дані від потенційних загроз.

Інтеграція традиційних та інноваційних підходів формує новий вимір у фінансовому аналізі, що дозволяє приймати більш точні та швидкі рішення у сучасному, динамічному бізнес-середовищі.

Наразі, в області наукових досліджень ведеться дискусія щодо розгляду фінансового аналізу в контексті системи управління підприємством. Першою точкою зору є те, що фінансовий аналіз повинен стати невід'ємною складовою управлінського процесу та займати ключову позицію на всіх рівнях управління, а також мати свою роль в корпоративному управлінні

загалом. Інша думка полягає у тому, що фінансовий аналіз повинен існувати як самостійна галузь знань і система. На нашу думку, виокремлення фінансового аналізу, як окремої складової, є більш доцільним, адже це своя екосистема, яка безпосередньо має вплив на діяльність підприємства загалом, проте вирішальну роль у прийнятті рішень щодо подальшого розпорядження ресурсами варто зосереджувати в одному центрі прийняття рішень. Однак вирішальним є визначення оптимального підходу до взаємодії фінансового аналізу з управлінням, зокрема, здатність інтегрувати його елементи в стратегічні процеси та одночасно визначати його як самостійну галузь, спроможну надавати значущий внесок у керівництво підприємством.

Також варто відзначити, що сучасні вчені у галузі фінансів, висловлюють єдинодумство щодо необхідності поєднання традиційних та інноваційних підходів у фінансовому аналізі для максимальної ефективності та адаптації до змін у бізнес-середовищі. Інноваційні технології відіграють ключову роль у підвищенні аналітичної точності та прогностичних можливостей фінансового аналізу. Наприклад, використання штучного інтелекту та машинного навчання у фінансах дозволяє автоматизувати процеси аналізу. Це особливо актуально в умовах швидко змінюючогося економічного середовища, проте консерватизм більшості вітчизняних підприємств блокує масштабний доступ до нових технологій.

Закордонні вчені, такі як Стюарт Хабер та Скотт Сторнетта вже давно обговорюють важливість використання блокчейн технологій у фінансовому аналізі, наголошуючи на їхній здатності підвищити прозорість та надійність фінансових транзакцій. [52, с.81-93].

Загалом, можна стверджувати, що синергія традиційних та інноваційних технологій у фінансовому аналізі сприяє більш точному прогнозуванню, зменшенню ризиків та вдосконаленню стратегічного управління підприємством.

Також варто розрізняти фінансовий та внутрішньовиробничий аналіз, адже вони мають досить сильну подібність. Фінансовий аналіз дає доступ до

інформації зовнішній та/або зацікавленій стороні, та ведеться на основі бухгалтерського балансу. В той час як внутрішньовиробничий аналіз є суворо конфіденційним та враховує весь комплекс економічної інформації.

Розглянемо, як працює фінансовий аналіз та які у нього завдання. Щоб оволодіти розумінням принципів роботи фінансового аналізу потрібно розуміти, яким він може бути. Розглянемо класифікацію фінансового аналізу нижче:

Рисунок 1.1 – Класифікація фінансового аналізу [4]

Тобто, як ми можемо бачити існує два типи фінансового аналізу **в залежності від об'єкта вивчення**: внутрішній та зовнішній. Внутрішній аналіз проводять керівники та служби компанії, що включають бухгалтерію, фінансові та управлінські центри. Зовнішній аналіз здійснюють сторонні експерти, такі як аналітики, аудитори, фахівці з оцінки, інвестори, кредитори, клієнти та інші стейкхолдери. Такий поділ віддзеркалює комплексний підхід

до аналізу, забезпечуючи компанії об'єктивність та стратегічну визначеність в умовах сучасного бізнес-середовища.

За змістом та повнотою дослідження існує повний та тематичний аналіз. Повний фінансовий аналіз охоплює всі аспекти фінансової діяльності підприємства, формуючи інтегральний аналітичний звіт. У той час як тематичний фінансовий аналіз обмежується вивченням конкретних аспектів, таких як ефективність використання активів, оптимізація фінансування, фінансова стійкість, оборотність дебіторської заборгованості, прибутковість виробництва та оптимальність інвестиційного портфеля.

Залежно від характеру предмета аналізу розрізняють такі види фінансового аналізу: аналіз фінансової діяльності підприємства в цілому; аналіз фінансової діяльності окремих структурних підрозділів та відділів; аналіз окремих фінансових операцій. Аналіз фінансової діяльності підприємства в цілому охоплює всі аспекти фінансової діяльності компанії, включаючи прибутковість, ліквідність, стійкість та ефективність використання ресурсів. Аналіз фінансової діяльності окремих структурних підрозділів та відділів спрямований на вивчення фінансової продуктивності конкретних відділів чи підрозділів, розкриваючи їхні сильні та слабкі сторони. Аналіз окремих фінансових операцій фокусується на конкретних фінансових транзакціях, оцінюючи їхні наслідки та вплив на загальну фінансову стійкість підприємства.

Види аналізу за періодом проведення: попередній фінансовий аналіз фокусується на вивченні фінансового стану взагалі або проведенні окремих операцій для оцінки кредитоспроможності перед залученням фінансування. Тимчасовий фінансовий аналіз, який називається також оперативним, здійснюється в процесі виконання конкретного фінансового плану або проведення фінансових операцій для оперативної оцінки результатів. Потім, перспективний фінансовий аналіз визначає ключові показники, що визначають фінансовий стан і майбутню стійкість компанії, спрямований на

досягнення стратегічних цілей компанії в умовах невпевненості та прийняття рішень на основі аналізу поточних тенденцій фінансової ситуації. [35, с. 76].

За регулярністю проведення: перспективний фінансовий аналіз – це формування інформації для майбутніх та поточних стратегій розвитку організації та оцінка їх виконання. Періодичний аналіз проводиться регулярно (щорічно, щоквартально) та служить для об'єднання результатів фінансової діяльності. Разовий аналіз застосовується при необхідності, наприклад, для визначення ефективності чи ризиків конкретних інвестицій.

Тобто, можна чітко стверджувати, що фінансовий аналіз є основою і передумовою для прийняття управлінських рішень щодо формування, накопичення і використання фінансових ресурсів підприємства, вдосконалення їх руху та поточного і довгострокового планування діяльності підприємства.

Можна зробити висновок, що фінансовий аналіз включає такі основні напрямки:

- Аналіз грошових потоків, що спрямований на розподіл їх згідно з планами компанії та визначення додаткових джерел фінансування через різні канали, такі як кредити, нерозподілений прибуток, емісія акцій та облігацій.
- Створення об'єктивної системи фінансової звітності, яка відображає процеси і забезпечує ефективний контроль за фінансовим станом підприємства.
- Оцінка фінансових потреб підприємства для ефективного управління.

Фактори, що підлягають фінансовому аналізу - це явища (причини), які впливають на один або декілька показників фінансово-господарської діяльності підприємства і викликають їх зміни протягом досліджуваного періоду.

Мета проведення фінансового аналізу - виявлення внутрішніх факторів, що можуть позитивно впливати на ринкову цінність підприємства та

визначення можливостей для його розвитку. Ця мета досягається шляхом послідовного вирішення **завдань** фінансового аналізу:

1. Оцінка фінансових результатів. Вона включає в себе перевірку виконання плану щодо отримання доходів і витрат, динамічний аналіз показників результативності, вивчення процесів формування та розподілу прибутку, аналіз собівартості реалізованої продукції, вивчення факторів, які впливають на доходи, собівартість і прибуток, а також оцінку ефективності використання прибутку. [44].
2. Аналіз і прогнозування ключових показників фінансового стану підприємства, що включає в себе оцінку фінансової стійкості, платоспроможності та фінансового ризику.
3. Аналіз формування та використання фінансових ресурсів, що досліджує процеси залучення та ефективного використання грошових засобів.
4. Аналіз ефективності використання капіталу, що оцінює результативність вкладення капіталу у різні проекти та об'єкти.
5. Аналіз кредитоспроможності підприємства, що визначає його здатність виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами.

Фінансовий аналіз вважається успішним, коли впровадження заходів, розроблених на основі отриманих результатів, призводить до реалізації поставлених оперативних завдань. Цей процес, у свою чергу, сприяє досягненню стратегічних цілей компанії.

Ефективність фінансового аналізу, як інструменту управління, залежить від дотримання організацією певних принципів, таких як:

Принцип системності, що ґрунтується на загальному концептуальному визначенні управлінської інформаційної системи, включаючи підсистеми аналізу, обліку та контролю. Аналітичний підрозділ виконує відповідні функції, отримуючи вхідні дані з зовнішніх та внутрішніх джерел. Входами є первинна інформація, а виходами — результати аналізу, такі як аналітичні звіти та довідки.

Принцип комплексності вимагає всебічного аналізу всіх елементів об'єкта дослідження та їх взаємовідносин. Для його дотримання необхідно розглядати інформацію, що охоплює внутрішні відносини об'єкта та його зв'язки з іншими стейкхолдерами.

Принцип об'єктивності визначається як повна, репрезентативна та достовірна первинна аналітична інформація, зокрема фінансова звітність, яка охоплює тривалий період часу.

Принцип динамічності передбачає аналіз фінансових ресурсів у динаміці для виявлення напрямів та перспектив розвитку підприємства.

Принцип достовірності базується на об'єктивній перевірці первинної інформації, точних розрахунків та обґрунтованих висновках.

Принцип оперативності включає спрямованість аналізу на знаходження резервів та методів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, а також обмеження витрат на аналіз в межах ефективності впровадження заходів.

Принцип прогресивності забезпечує пошук резервів і методів підвищення ефективності використання ресурсів на основі сучасних технологій та стандартів управління.

1.2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу підприємства

При проведенні фінансового аналізу важливо враховувати вимоги до збору, зберігання та систематизації первинної інформації. Інформація повинна бути повною, своєчасною, достовірною, корисною і не повинна дублюватися. Результати аналітичної роботи напряму залежать від якості використовуваної інформації, тому важливо ретельно перевіряти вихідні дані перед їх застосуванням.

Перед збором, обробкою та систематизацією первинної інформації слід визначити чіткий термін, щоб забезпечити своєчасність надання обробленої інформації для фінансового аналізу на підприємстві. У зв'язку з постійним

прискоренням подій у сучасному діловому середовищі, збір, обробка та систематизація інформації повинні здійснюватися швидко, щоб відповідати реаліям бізнесу.

Наразі існують технології, які допоможуть фахівцям ефективно використовувати інформацію, прискорюючи процеси фінансового аналізу та роблячи його більш точним та результативним. Наприклад:

- **хмарні технології:** вони дозволять зберігати та обробляти великі обсяги даних в реальному часі, забезпечуючи доступ до інформації з будь-якого місця та пристрою.
- **штучний інтелект та машинне навчання:** алгоритми ШІ та МН можуть автоматизувати аналіз фінансових даних, швидко визначаючи тенденції, виявляючи аномалії та надаючи прогнози.
- **аналітичні платформи:** сучасні аналітичні інструменти, такі як Tableau та Power BI, дозволяють створювати динамічні звіти та візуалізації для швидкого сприйняття інформації.
- **роботизований процес автоматизації (RPA):** він атоматизує рутинні завдання обробки даних, забезпечуючи точність та швидкість виконання завдань.

Так, існують передові технології, які значно полегшують і прискорюють фінансовий аналіз, забезпечуючи швидке та точне опрацювання великого обсягу даних. Однак, деякі підприємства можуть бути консервативними або виявляти обережність у впровадженні новаторських технологій. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як страх перед змінами, відсутність розуміння принципів нових технологій, чи навіть бажанням уникнути можливих ризиків. Незважаючи на це, важливо розуміти, що використання таких технологій може значно покращити ефективність фінансового аналізу та призвести до збільшення конкурентоспроможності підприємства. Розвиток і впровадження цих технологій відбувається та буде продовжуватися, і підприємства, які приймають їх, можуть здобути конкурентну перевагу в умовах швидкозмінюваного бізнес-середовища.

Однак основними для характеристики фінансових результатів діяльності підприємств використовуються базові показники, незважаючи на те, яким методом вони будуть оброблені: баланс, фінансові результати від операційної діяльності, фінансові результати від звичайної діяльності до та після оподаткування, прибуток (збиток) та чистий прибуток. Аналіз цих показників дозволяє виявити тенденції розвитку підприємства, порівняти отримані результати з фінансовими результатами аналогічних середньогалузевих підприємств та результатами діяльності підприємства за попередній період, виявити причини зміни, оцінити кількісні параметри зміни та в подальшому обґрунтувати прогнозні значення вищезазначених показників.

У ході фінансового аналізу на підприємствах важливо систематично вибирати науково обґрунтовані показники, які є необхідними для ретельного аналізу та формування оптимальних управлінських рішень у фінансовій сфері. Цей процес охоплює всі аспекти фінансового стану, фінансових результатів та інвестиційної привабливості підприємства. З метою актуальності і точності аналізу дані потрібно постійно оновлюються і піддавати вдосконаленню інформаційне забезпечення.

Підготовчий етап фінансового аналізу на підприємстві включає попередню підготовку певних, необхідних для аналізу, показників. Підготовка фінансових показників означає, що вихідні показники приводяться до форми, яку можна порівняти між собою, тобто вони є однорідними. [20, с.423]. Загалом, виокремлюють такі найпоширеніші методи приведення вихідних показників до порівнянної форми: розрахунок середніх значень під час аналізу значної кількості однотипних показників; заміна абсолютних значень на відносні в випадках, де це має сенс.

Компанії повинні розробити банк методів, моделей і прийомів для використання у фінансовому аналізі. Під час проведення фінансового аналізу повинні бути визначені сильні та слабкі сторони інформації, а також цілісність використання інформації для аналізу та управління економічними і фінансовими процесами та їх наслідками.

Для оцінки фінансового стану та результативності використання фінансових ресурсів підприємства, а також його кредитоспроможності та інвестиційної привабливості використовуються основні джерела інформації, а саме фінансова звітність. У цьому контексті, баланс є основним елементом для проведення аналізу фінансового стану, тоді як звіт про фінансові результати надає можливість вивчити структуру доходів та витрат, щоб визначити основні фінансові результати діяльності підприємства.

Фінансова звітність є важливим інструментом для управління фінансовими процесами та явищами компанії. Основною базою для проведення фінансового аналізу в бізнесі є результати бухгалтерського обліку, які являють собою безперервний єдиний процес обліку господарських операцій в залежності від стану власності та зобов'язань підприємства. Точність і ясність фінансової звітності є передумовами для ефективного фінансового аналізу та оптимізації управлінських рішень. [6, с. 512].

Таким чином, фінансовий звіт, складений відповідно до загальноприйнятих стандартів, являє собою стандартний перелік інформації про діяльність компанії, задовольняє потреби більшості користувачів, надає останнім певну можливість для проведення фінансового аналізу та надання об'єктивних оцінок.

Проведемо порівняльний аналіз використання традиційних та інноваційних методів фінансового аналізу, які предсавлені у таблиці 1.2 - Поріняльна характеристика використання інноваційних та традиційних методів фінансового аналізу.

Таблиця 1.1 – Поріняльна характеристика використання інноваційних та традиційних методів фінансового аналізу.

Параметри	Традиційні методи	Інноваційні методи
Стабільність	Добре відомі та використовувані.	Можуть бути менш стабільними через новизну та ризик впровадження.
Легкість в засвоєнні	Прості та зрозумілі.	Можуть вимагати додаткової підготовки та навчання.

Обмежена точність	Можуть бути менш точними в сучасному середовищі.	Забезпечують більш точний та деталізований аналіз.
Часова інтенсивність	Збір і аналіз може займати багато часу.	Автоматизація дозволяє отримувати результати швидше.
Складність впровадження	Легко впроваджуються.	Можуть вимагати великих витрат та складних технічних рішень.
Точність інформації	Залежить від об'єму та якості доступної інформації.	Забезпечують точний аналіз завдяки використанню алгоритмів та аналітичних інструментів.
Швидкість	Може бути повільнішою через ручний характер обробки.	Автоматизовані процеси дозволяють отримувати результати швидше.

Джерело: розроблено автором за даними [9, с 113-116]

Обираючи між традиційними та інноваційними методами фінансового аналізу, слід враховувати специфіку підприємства та його потреби. Традиційні методи можуть бути ефективними у стабільних умовах та там, де не вимагається висока точність. З іншого боку, інноваційні методи надають точний та деталізований аналіз, але можуть бути менш стабільними та вимагати складних технічних вирішень. Враховуючи ризики та витрати, важливо балансувати між традиційними та інноваційними підходами для забезпечення оптимального фінансового аналізу.

1.3. Система показників фінансового аналізу підприємства

Фінансовий аналіз є важливим інструментом для оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Одним із ключових етапів цього аналізу є розгляд системи показників, яка визначається як набір конкретних фінансових показників, що використовуються для вимірювання різних аспектів фінансового стану підприємства.

Система показників фінансового аналізу включає показники ліквідності, фінансової стабільності, матеріаломісткості, фондомісткості, показників рентабельності і ділової активності.

Розглянемо основні з них і чому так.

Оцінка платоспроможності. Оцінка платоспроможності підприємства визначає його здатність вчасно розплачуватися з зобов'язаннями, сприяє ризиковому управлінню, фінансовому плануванню та привертанню інвестицій, створюючи основу для стійкого розвитку. Вона передбачає розрахунки абсолютних показників платоспроможності та показників ліквідності.

Активи підприємства для цілей аналізу ліквідності згруповані за ступенем ліквідності:

-A1 – абсолютно ліквідні активи, які включають грошові кошти та поточні фінансові інвестиції;

-A2 – активи, що швидко реалізуються, до яких відноситься дебіторська заборгованість підприємства та витрати майбутніх періодів;

-A3 – активи, що повільно реалізуються, до яких відносяться товари, запаси, необоротні активи на вибуття;

-A4 – активи, що важко реалізуються, до яких відносяться необоротні активи підприємства

З метою аналізу ліквідності пасиви підприємства групуються за термінами погашення:

-П1 – найбільш строкові пасиви, до яких відносяться зобов'язання, які повинні бути погашені протягом одного місяця;

-П2 – короткострокові пасиви, які повинні бути погашені протягом року;

-П3 – довгострокові пасиви, термін погашення яких становить більше одного року;

-П4 – постійні пасиви, які включають власний капітал підприємства.

Баланс є ліквідним, якщо виконуються такі умови:

$$\begin{aligned} A1 &\geq П1; \\ A2 &\geq П2; \\ A3 &\geq П3; \\ A4 &\leq П4. \end{aligned} \tag{1.1}$$

Цей показник варто взяти до уваги, оскільки він надає ключову інформацію щодо фінансової стійкості та здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності дозволяє визначити спроможність підприємства миттєво перетворити власні оборотні активи на найбільш ліквідні активи - гроші для погашення поточних зобов'язань. Аналіз ліквідності проводиться за такими коефіцієнтами:

Коефіцієнт покриття, який дозволяє визначити наскільки всі оборотні активи покривають поточні зобов'язання. Визначається за формулою:

$$Kn = \frac{OA}{ПЗ}, \quad (1.2)$$

де:

ОА – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта покриття складає 1-2; відповідно, якщо фактичне значення коефіцієнту покриття нижче нормативного, то це вказує на недостатність оборотних активів для погашення поточних зобов'язань; якщо значення коефіцієнта покриття більше двох, то це свідчить про незадовільну структуру балансу.

Коефіцієнт швидкої ліквідності дозволяє визначити чи вистачає підприємству найбільш ліквідних оборотних активів, до яких відносяться дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів, грошові кошти та поточні фінансові інвестиції) для погашення поточних зобов'язань. Для розрахунку використовується формула

$$K_{шл} = \frac{OA - З}{ПЗ}, \quad (1.3)$$

де:

ОА – оборотні активи;

З –запаси,

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта швидкої ліквідності 0,8-1; відповідно, якщо значення коефіцієнта швидкої ліквідності нижче, ніж 0,8, то це вказує на недостатність найбільш ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, а, якщо фактине значення коефіцієнта швидкої ліквідності вище нормативного значення, то це вказує на незадовільну структуру балансу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити, яку частину поточних зобов'язань підприємство може за необхідності погасити миттєво. Для розрахунку використовується формула:

$$Kabл = \frac{Aабл}{ПЗ}, \quad (1.4)$$

де:

Аабл – абсолютно ліквідні активи (грошові кошти та поточні фінансові інвестиції);

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності складає 0,2-0,4.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за абсолютними та відносними показниками. Доцільність застосування для оцінки фінансової стійкості відносних показників обумовлена тим, що умовах інфляції абсолютні показники необхідно привести в порівняний вигляд. Фінансова стійкість характеризує чи є підприємство залежним від зовнішніх джерел фінансування, що вказує на його можливість погашати свої поточні зобов'язання у майбутньому.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за показниками

Коефіцієнт фінансової автономії, для розрахунку якого використовується формула:

$$K_{\phiи} = \frac{BK}{\Pi}, \quad (1.5.)$$

де

Вк – власний капітал;

П – всього пасивів.

Цей коефіцієнт вказує на ступінь незалежності підприємства від позикових джерел фінансування і вказує питому вагу власного капіталу у структурі пасивів підприємства. Нормативне значення коефіцієнта фінансової автономії складає більше 0,5. Значення коефіцієнта фінансової автономії нижче ніж 0,5 свідчить про незадовільну структуру пасивів підприємства та його високу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнта фінансової автономії більше ніж 0,5 свідчить велику питому вагу активів (більше 50%), сформованих за рахунок власних джерел, а також на низьку залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Зростання значення коефіцієнта фінансової автономії у динаміці вказує на зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Оберненим до коефіцієнта фінансової автономії є коефіцієнт фінансової залежності.

Коефіцієнт фінансової стійкості, який розраховується за формулою:

$$K_{фс} = \frac{ВК + ДЗ}{ПЗ}, \quad (1.6)$$

де

ВК – власний капітал;

ДЗ – довгострокові зобов'язання;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Даний показник є менш жорстким порівняно з коефіцієнтом автономії, оскільки включає як власний капітал, так і довгостроковий позиковий капітал з терміном погашення більше одного року. Нормальне значення коефіцієнта становить більше 0,8.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості визначається шляхом ділення чистого доходу на середньорічне значення дебіторської заборгованості. Період обороту дебіторської заборгованості розраховується шляхом ділення кількості днів робочого періоду на коефіцієнт продажів дебіторської заборгованості. Період обороту дебіторської заборгованості

характеризує середній термін погашення дебіторської заборгованості підприємству.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості визначається шляхом ділення чистого доходу на середньорічну вартість кредиторської заборгованості. Період обороту кредиторської заборгованості розраховується шляхом ділення кількості днів протягом періоду опитування на частку продажів кредиторської заборгованості. Період обороту кредиторської заборгованості характеризується середнім терміном погашення заборгованості компанії перед кредиторами.

Важливим показником фінансового аналізу є **EVA**, або економічна додана вартість. Цей показник дозволяє оцінити ефективність використання капіталу в компанії, враховуючи вартість вкладеного капіталу. Його особливістю є урахування активів, які можуть бути поза межами бухгалтерського обліку, таких як, наприклад, патенти та технології. EVA є комплексним показником, який задовольняє вимоги як акціонерів, так і керівництва компанії щодо оцінки її діяльності.

ROE, або рентабельність власного капіталу, є ще одним важливим показником для фінансового аналізу. ROE вказує на те, як ефективно компанія генерує прибуток від свого власного капіталу. Висока рентабельність власного капіталу зазвичай свідчить про ефективне управління ресурсами компанії та привабливість для інвесторів.

ROI, або рентабельність інвестицій, визначає ефективність вкладених коштів. Цей показник вказує на те, яка частина прибутку генерується відносно витрат на інвестиції. ROI є ключовим показником для оцінки прибутковості конкретних проектів чи інвестиційної стратегії компанії.

ROA, або рентабельність активів, є іншим важливим показником фінансового здоров'я компанії. Цей показник визначає, яку частину прибутку генерують активи компанії. Висока рентабельність активів свідчить про ефективне використання ресурсів і може бути показником ефективного управління.

WACC, або зважений середній вартісний капітал, грає важливу роль у фінансовому аналізі. Цей показник визначає загальну вартість капіталу, який використовується компанією. Розрахунок WACC може викликати труднощі, оскільки враховує різні джерела фінансування та їх вартість.

Єдиним спільним недоліком для всіх показників можна визначити відсутність чіткого критерію, який би дозволив сформулювати однозначні висновки та дати можливість розробки чіткої стратегії, саме тому всі показники доречно досліджувати комплексно. Також, це лише частина з масивного обсягу можливих досліджуваних показників, проте, дослідивши їх, можна скласти цілком повну та логічну картинку щодо успішності діяльності підприємства загалом

РОЗДІЛ 2

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства

Акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є одним з найстаріших українських підприємств-виробників кондитерських виробів, провідним вітчизняним виробником.

Починаючи з 1998 р. АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» входить до групи компаній Nestlé S.A. (Швейцарія), який є світовим лідером з виробництва продуктів харчування. АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» націлена на довгостроковий розвиток, орієнтований на досягнення світового рівня якості Nestlé.

АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є сучасним високотехнологічним, науково містким підприємством, яке динамічно розвивається. Зокрема, на підприємстві діють лінії з виробництва шоколадних цукерок та плиток, вафель, а також інноваційне автоматизоване виробництво з виготовлення шоколадних мас. У 2009 року на підприємстві була впроваджена нова лінія, яка здійснювала виробництво кавових стіків Nescafe, що сприяло переходу кондитерської фабрики «Світоч» на якісно новий рівень регіонального виробничого центру Nestlé та забезпечило розвиток ще одного напрямку бізнесу – кава.

З метою здійснення діяльності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» має власні активи, що є основою роботи підприємства. Аналіз активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведено у таблиці 2.1 (Додаток А).

Активи АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» мають тенденцію до зростання протягом останніх трьох аналізованих років. Основну частину з яких складають запаси та дебіторська заборгованість. Розглянемо зміни в оборотних та необоротних активах, щоб відслідкувати причини цієї динаміки.

Оборотні активи підприємства зростають з 943062 тис. грн. станом на 31.12.2020р. до 1088498 тис. грн. станом на 31.12.2021р. та до 1307267 тис. грн. станом на 31.12.2022р, що свідчить про позитивну динаміку роботи підприємства. Інша частина активів – запаси. Запаси АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» незначно зростають протягом 2020-2021 рр., протягом 2021-2022 р. значно збільшуться, що підтверджує масштабування компанії.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги протягом 2020-2021 рр. зростає з 625538 тис. грн. до 756798 тис. грн., але скорочується до 700197 тис. грн. Вона складає вагомую частину активів підприємства. Дебіторська заборгованість за виданими авансами зростає протягом 2020-2021рр., а станом на 31.12.2022р. – скорочується майже вдвічі. Це свідчить про зменшення кількості виданих авансів та зменшення ступеню передоплат та фінансових обов'язків підприємства перед постачальниками товарів чи послуг. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом незначно зростає протягом 2020-2021 рр., а станом на 31.12.2022 р. зростає майже втричі. Цей показник вказує на те, що підприємство заборгувало бюджету і зобов'язане внести певні суми коштів або виконати інші фінансові зобов'язання перед державою. Інша поточна дебіторська заборгованість має незначну тенденцію до зростання протягом усіх років. Гроші та їх еквіваленти скорочуються протягом 2020-2021 рр. у 1,5 рази, а протягом 2021-2022 рр. у 3,5 рази. Витрати майбутніх періодів мають характер помірного зростання у 1,2 рази щороку. Інші оборотні активи зростають з 6672 тис. грн. станом на 31.12.2020р. до 7997 тис. грн. станом на 31.12.2021р., але станом на 31.12.2022р. скорочується до 6129 тис. грн.

Необоротні активи ПАТ «Світоч» протягом 2020-2021 рр. скорочуються за рахунок скорочення незавершених капітальних інвестицій. Разом з тим, відбувається зростання основних засобів та відстрочених податкових активів протягом 2020-2021рр. Необоротні активи підприємства зростають протягом 2021-2022 рр. за рахунок збільшення незавершених капітальних інвестицій.

Динаміка активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.1.

За даними рис. 2.1. видно, що активи АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростають протягом 2020-2021 рр. за рахунок зростання оборотних активів з 943062 тис. грн. до 1088498 тис. грн.

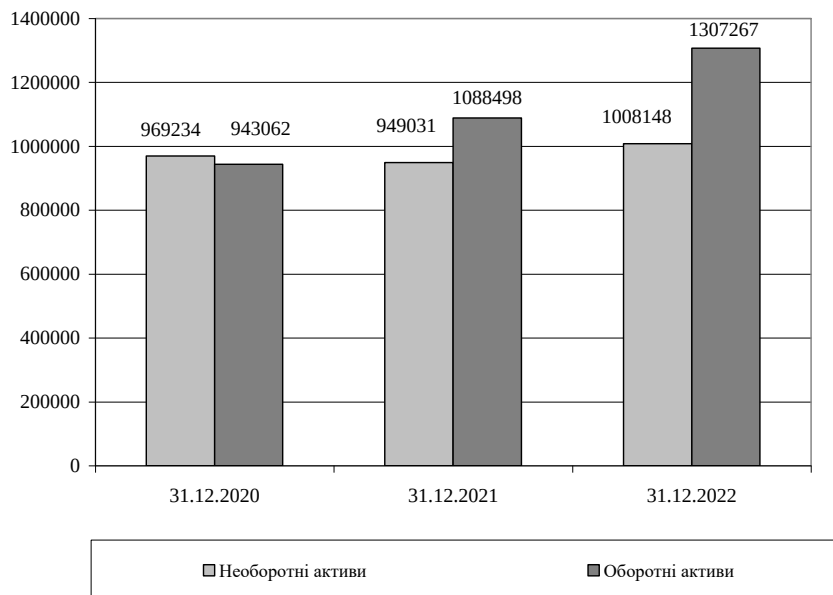

Рисунок 2.1 – Динаміка активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. [39-41]

Дослідимо джерела формування активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. (Додаток Б)

Праналізувавши дану інформацію, можна стверджувати, що джерела формування активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростають в основному за рахунок зростання найвагомішої складової - власного капіталу протягом 2020-2021рр. Протягом 2021-2022 рр. джерела формування активів зростають за рахунок зростання довгострокових

зобов'язань до 411487 тис. грн.. та короткострокових зобов'язань до 587589 тис. грн., коли власний капітал зменшився з 1408357 тис. грн до 1316339 тис. грн.

Динаміка джерел формування активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.2.

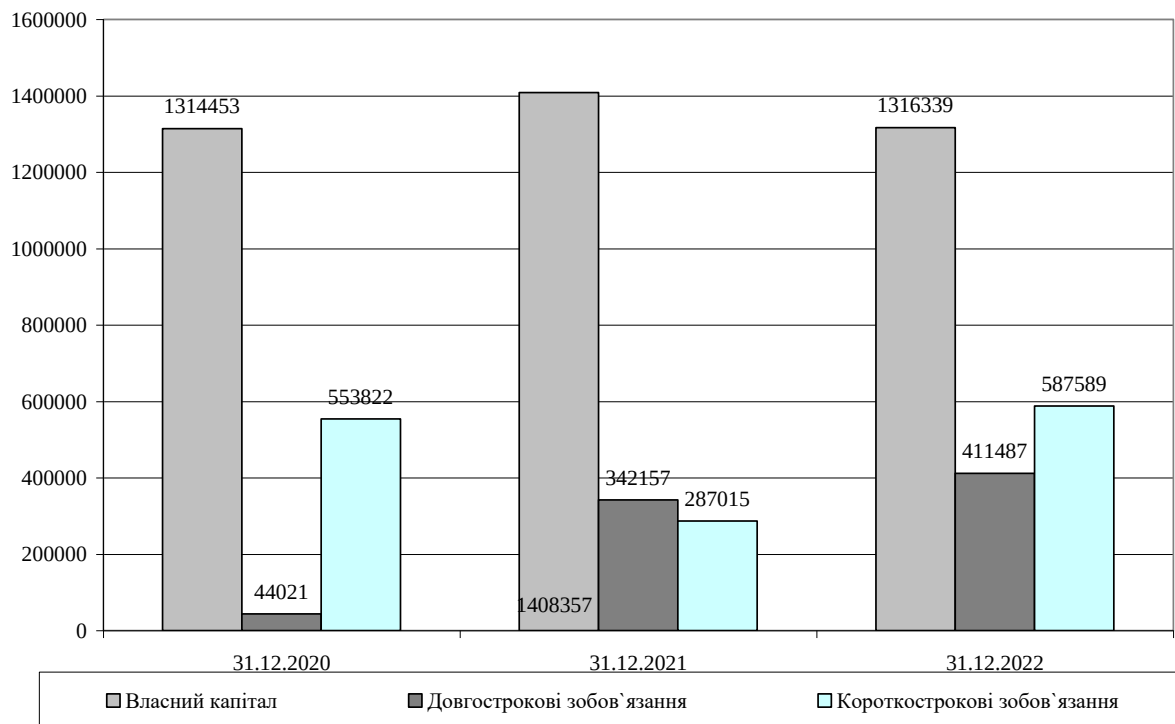

Рисунок 2.2 – Динаміка джерел формування активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. [39-41]

Пасиви підприємства зростають протягом 2020-2021 рр відповідно за рахунок зростання власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Зростання власного капіталу відбувається за рахунок зростання нерозподіленого прибутку, але при цьому додатковий капітал скорочується. У складі довгострокових зобов'язань ПАТ «Світоч» містяться лише інші довгострокові зобов'язання. Поточні зобов'язання скорочуються протягом 2020-2021 рр., у тому числі, за рахунок скорочення поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом, поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці та інших поточних зобов'язань. Разом з тим, відбувається зростання поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги протягом 2020-2021 рр., а

також станом на 31.12.2021р. у підприємства з'являються зобов'язання за виданими авансами та зі страхування. Протягом 2021-2022 рр. пасиви підприємства продовжують зростати, але, на відміну від попереднього періоду, таке зростання обумовлене збільшенням довгострокових та поточних зобов'язань. Зростання поточних зобов'язань відбувається за рахунок збільшення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці та інших поточних зобов'язань. Відбувається скорочення розрахунків зі страхування, розрахунків за одержаними авансами до нуля протягом 2021-2022 рр. Негативним є скорочення власного капіталу підприємства до 1316339 тис. грн. станом на 31.12.2022р. за рахунок скорочення нерозподіленого прибутку до 1197087 тис. грн.

Розглянемо показники формування прибутку (збитку) АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. (Додаток В).

Праналізувавши дану інформацію, можемо стверджувати, що чистий дохід ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростає протягом 2020-20221р., що свідчить про ефективність стратегій збуту та попит на продукцію, але скорочується у 2022р, що свідчить про зворотнє. Собівартість реалізованої продукції зростає з 2299274 тис. грн. до 2329241 тис. грн., а у 2022р. скорочується до 2381914 тис. грн. Збільшення собівартості може виникнути через ріст витрат на виробництво, а зменшення може бути спричинене оптимізацією виробничих процесів чи іншими факторами. Валовий прибуток зростає з 261111 тис. грн. до 243416 тис. грн. протягом 2020-2021 тис. грн. та до 253891 тис. грн. до 2022р. Зменшення валового прибутку у 2021 році може бути пов'язане зі збільшенням собівартості та іншими факторами.

Операційний прибуток ПАТ "Львівська кондитерська фабрика «Світоч» відзначається зменшенням у 2020-2021 роках, що викликано скороченням операційних витрат та одночасним зростанням адміністративних витрат, витрат на збут і інших операційних витрат. У 2022 році спостерігається

подальше скорочення операційного прибутку через зменшення інших операційних доходів, зростання адміністративних витрат і інших операційних витрат, але зі зменшенням витрат на збут. Загальною тенденцією є втрата прибутковості у результаті скорочення операційного прибутку.

Прибуток до оподаткування ПАТ "Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростає протягом 2020-2021 років, в основному це відбувається через отримання підприємством додаткових доходів у 2021 році, зменшення інших витрат та зростання інших фінансових доходів. Проте, у 2022 році відбулося різке зменшення прибутку до оподаткування, переважно через скорочення операційного прибутку, зростання інших витрат та фінансових витрат. Тобто така динаміка вказує на нестабільність фінансового положення підприємства в звітний період.

Чистий прибуток підприємства відзначився зростанням у 2020-2021 роках, але у 2022 році невдовзі став від'ємним. Це свідчить про тимчасове покращення фінансових результатів, яке було спричинене позитивними змінами у виробничій діяльності та збільшенням чистого прибутку протягом попередніх років. Але 2022 році виникли фактори, що призвели до зменшення чистого прибутку та навіть його від'ємного значення. Причиною є збільшення витрат або скоріш за все - несприятливі ринкові умови або інші негативні обставини.

Динаміку показників формування прибутку (збитку) АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведено на рис. 2.3.

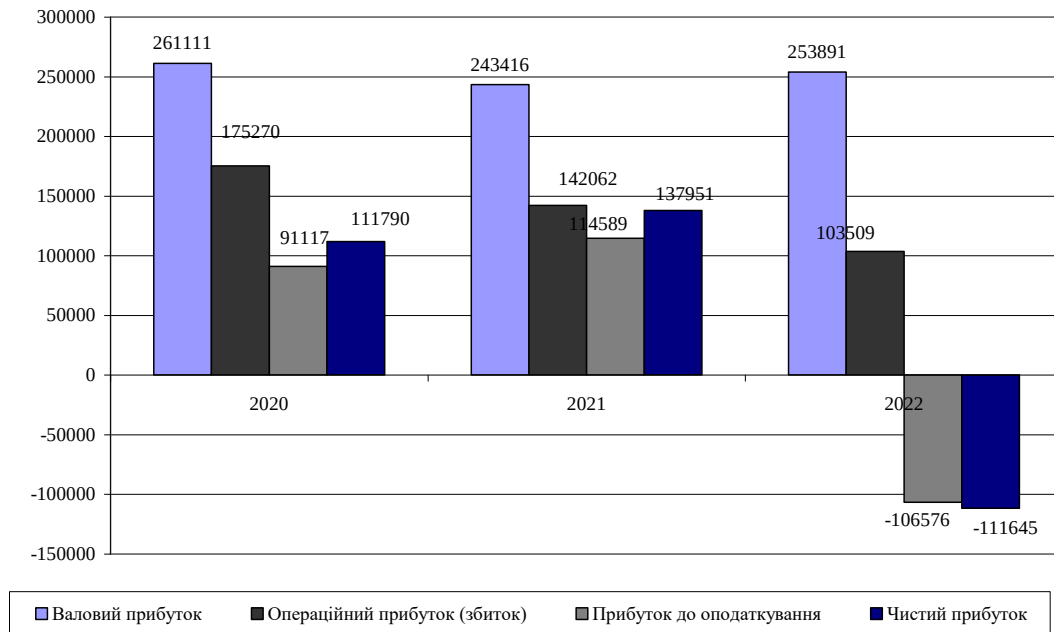

Рисунок 2.3 – Динаміка показників формування прибутку (збитку) АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. [39-41]

За даними рис. 2.3. видно, що попри те, що чистий прибуток АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростає протягом 2020., але у 2022 р. підприємство отримало збиток, що було спричинено скороченням операційного прибутку, прибутку до оподаткування до збитку до оподаткування.

Динаміка витрат АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.4.

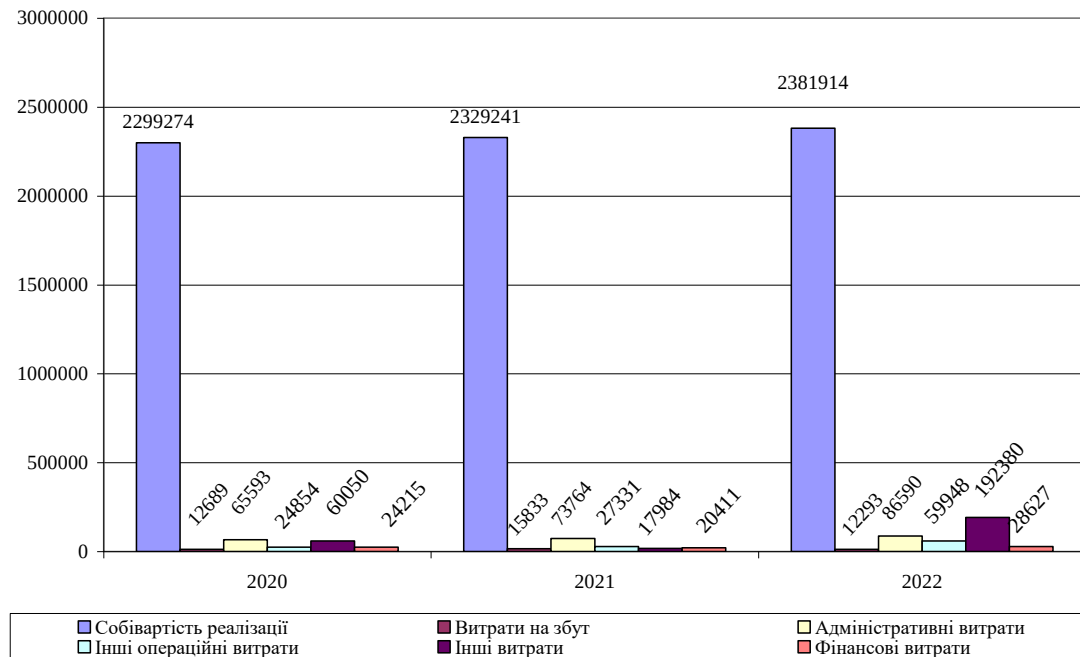

Рисунок 2.4 – Динаміка витрат АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. [39-41]

За даними рис. 2.4. видно, що витрати АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» включають собівартість реалізації, інші операційні витрати, адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати, інші витрати.

Протягом 2020-2022 рр. простежується тенденція до зростання собівартості реалізованої продукції, адміністративних та інших операційних витрат.

Витрати на збут, фінансові витрати та інші витрати протягом 2020-2022 рр. характеризуються нерівномірною динамікою.

Зокрема, витрати на збут зростають протягом 2020-2021 рр, але скорочуються у 2022 р. фінансові витрати скорочуються протягом 2020-2021 рр. але зростають у 2022 р. Інші витрати також скорочуються протягом 2020-2021 рр. але у 2022 р. зростають. Це свідчить про стратегічні зміни в управлінні витратами та можливі адаптації до ринкових умов.

2.2. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства

Аналіз показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості кожного підприємства проводиться для загального огляду та оцінки його здатності виконувати свої поточні зобов'язання. Розраховані показники застосовуються в різноманітних методах оцінки фінансового стану підприємства таких як відношення поточних активів до поточних зобов'язань, оцінка рівня оборотності запасів та дебіторської заборгованості та ін. Ці показники грають важливу роль в оцінці фінансового здоров'я підприємства та допомагають зрозуміти його здатність ефективно вирішувати фінансові виклики та утримуватися в стійкому стані.

Проведемо аналіз ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» проведено за допомогою показників ліквідності та ліквідності балансу. Показники ліквідності дають уявлення про платоспроможність підприємства не тільки на конкретну дату, а й на випадок надзвичайних ситуацій.

Розглянемо коефіцієнт поточної ліквідності:

$$K_{пл} = \frac{\text{Оборотні}_\text{активи}}{\text{Поточні}_\text{зобов'язання}} \quad (2.1)$$

Він виявляє, скільки гривень поточних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$K_{шл} = \frac{\text{Оборотні}_\text{активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні}_\text{зобов'язання}} \quad (2.2)$$

Цей коефіцієнт показує на скільки можливо буде погасити поточні зобов'язання, якщо положення стане дійсно критичним, при цьому виходять із припущення, що товарно-матеріальні запаси взагалі не мають ніякої ліквідаційної вартості. Його рекомендоване значення 0,6-0,8.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$K_{ал} = \frac{\text{Грошові}_\text{кошти}_\text{та}_\text{їх}_\text{еквіваленти}}{\text{Поточні}_\text{зобов'язання}} \quad (2.3)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина поточних (короткострокових) зобов'язань може бути погашена негайно. За Положенням його значення має бути більшим від 0.

Роглянемо значення цих показників у таблиці 2.2

Таблиця 2.1 - Аналіз показників ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Показник	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,70	3,79	2,22	2,09	123	-1,57	-41
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,31	2,92	1,42	1,61	0	-1,49	-51
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,015	0,02	0,00	0,00	-1	-0,02	-86

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Коефіцієнт поточної ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. зростає з 1,70 до 3,79 протягом 2020-2021 рр., але скорочується до 2,22 станом на 31.12.2022 р.; протягом досліджуваного періоду значення коефіцієнта поточної ліквідності не виходило за межі нормативного значення, що вказує на достатню платоспроможність підприємства.

Значення коефіцієнт швидкої ліквідності протягом 2020-2021 рр. зростає з 1,31 до 2,92, а станом на 31.12.2022 р. скорочується до 1,42, тобто протягом досліджуваного періоду значення коефіцієнта швидкої ліквідності перевищувало нормативне значення, що свідчить про неліквідну структуру балансу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності скорочується з 0,02 до 0,003 протягом 2020-2022 рр., що вказує на те, що підприємству не вистачає абсолютно ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань.

Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведено на рис. 2.5

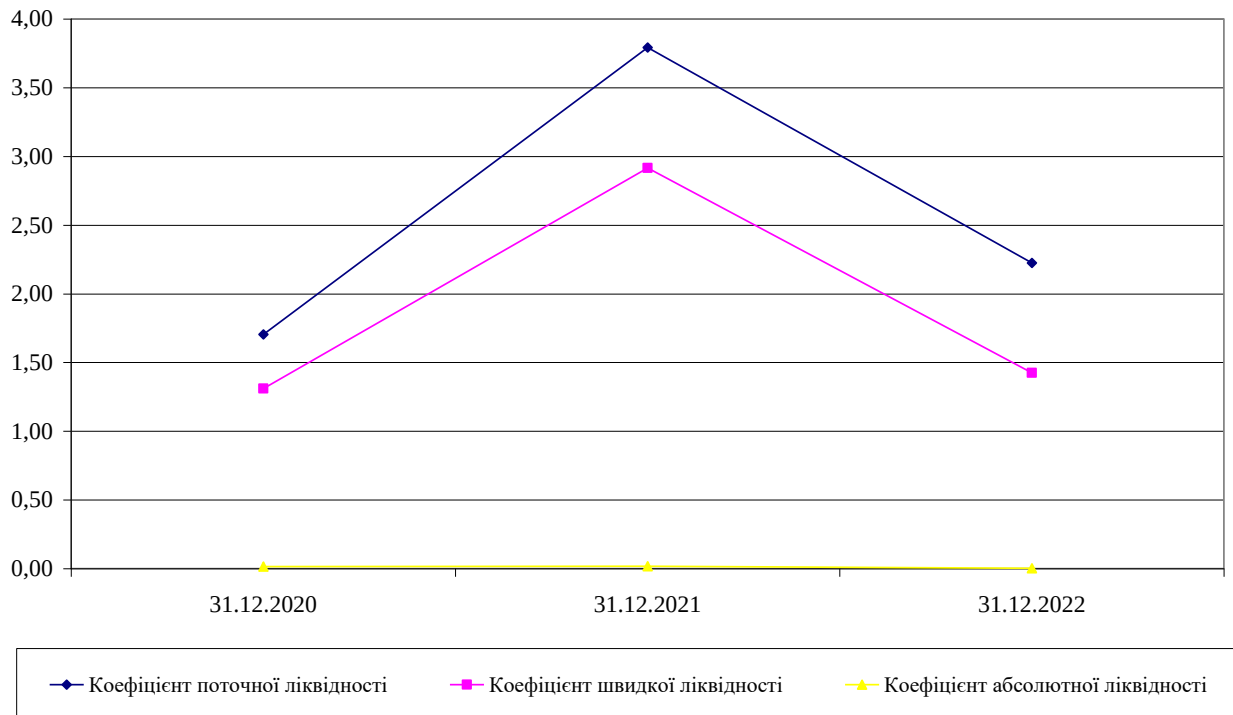

Рисунок 2.5 – Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

За даними рис. видно, що коефіцієнти ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. мають нерівномірну динаміку. У тому числі, скорочення у динаміці показника абсолютної ліквідності вказує на необхідність підвищити ефективність управління платоспроможністю підприємства.

Для проведення аналізу ліквідності балансу підприємства ТОВ «Міжнародний Експрес» згрупуємо основні активи та пасиви за ознакою ліквідності.

А1-найбільш ліквідні активи:

$$A1 = \text{Грошові_кошти} + \text{Поточні_фінансові_інвестиції} \quad (2.4)$$

А2-Активи високої ліквідності:

$$A2 = \text{Поточна_дебіторська_заборгованість} \quad (2.5)$$

А3-Активи низької ліквідності:

$$A3 = \text{запаси + виробництво} \quad (2.6)$$

А4-Активи, що важко реалізуються:

$$A4 = \text{Необоротні_активи} \quad (2.7)$$

П1-найбільш термінові пасиви:

$$П1 = \text{Кредиторська_заборгованість} \quad (2.8)$$

П2-Короткострокові пасиви:

$$П2 = \text{Поточні_зобовязання(крім_найбільш_термінових)} \quad (2.9)$$

П3- Довгострокові пасиви:

$$П3 = \text{Довгострокові_зобовязання} \quad (2.10)$$

П4-Постійні пасиви:

$$П4 = \text{Власний + прирівнений_до_нього_капітал} \quad (2.11)$$

Аналіз ліквідності балансу АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Аналіз ліквідності балансу АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020, 2022 рр.

Активи	31.12. 2020р.	31.12. 2022р.	Пасиви	31.12. 2020р.	31.12. 2022р.	Надлишок (нестача) платіжного балансу	
						31.12. 2020р.	31.12. 2022р.
A1	8111	1471	П1	231820	524033	-223709	-522562
A2	716878	834830	П2	322002	63556	394876	771274
A3	218073	470966	П3	44021	411487	174052	59479
A4	969234	1008148	П4	1314453	1316339	-345219	-308191
Баланс	1912296	2315415	Баланс	1912296	2315415		

Джерело: розроблено автором на «Додаток А, Б»

За даними таблиці видно, що станом на 31.12.2020р. умови ліквідності балансу не виконуються (Баланс буде абсолютно ліквідним, якщо задовольнятиме такі умови: $A1 > П1$; $A2 > П2$; $A3 > П3$; $A4 < П4$), а саме: абсолютно ліквідних активів не вистачає на покриття термінових пасивів

(нестача платіжного балансу складає 223709 тис. грн.). Станом на 31.12.2022 р. також не вистачає абсолютно ліквідних активів на покриття термінових пасивів, але нестача платіжного балансу зростає до 522562 тис. грн.

Разом з тим, активів, що швидко реалізуються, вистачає для покриття короткострокових пасивів (надлишок платіжного балансу у 2020р. та 2022 р. становить 394876 тис. грн. та 771274 тис. грн. відповідно);

Активів, що повільно реалізуються, вистачає на покриття довгострокових пасивів (надлишок платіжного балансу у 2020р. та 2022 р. становить 174052 тис. грн. та 59479 тис. грн. відповідно);

Власний капітал перевищує активи, що важко реалізуються. Тобто, можна зробити висновок, що проблеми у підприємства є з абсолютно ліквідними активами, що в свою чергу є одним з найважливішого для підприємства, адже це здатність підприємства гасити борги та розраховуватись у найкоротші терміни.

При аналізі поточної платоспроможності платіжні засоби підприємства порівнюють із строковими зобов'язаннями. Перевищення платіжних засобів над зобов'язаннями свідчить про платоспроможність підприємства. Розглянемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 - Платіжний баланс (календар) балансу АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» 2020-2022р. р., тис. грн.

Актив				Пасив			
Кошти	2020	2021	2022	Платежі	202	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Грошові кошти ті їх еквіваленти	8	5	1	Інша заборгованість	44	342	411
Заборгованість дебіторів	711	147	201	Заборгованість передкредиторами	225	267	522
Разом	719	152	202	Разом	269	609	933
Сальдо				Сальдо	450	-457	-731
Баланс	719	152	202	Баланс	719	152	202

Джерело: розроблено автором на основі «Додаток А,Б»

Так як сальдо являється від'ємним у 2021 та 2022 роках, то це означає, що підприємство було платоспроможним лише протягом 2020 року. Згідно даного аналізу АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» може погасити свої поточні борги, оскільки актив переважає над пасивом на 450 тис. грн. у 2020 році; У 2021 та 2022 сальдо від'ємне, що показує, що підприємство наразі не може погасити борги, не продаючи інші активи та без залучення нових інвестицій. Але варто звернути увагу, що покриття цих боргів у 2020 теж може здійснитися лише у випадку термінового погашення заборгованості дебіторів. Адже їх питома вага в структурі активів складає найбільшу частку.

Фінансова стійкість є однією з найважливіших показників фінансового стану підприємства. Вона пов'язана з рівнем залежності від сторонніх джерел фінансування і характеризується співвідношенням власних і залучених коштів, які визначають загальну оцінку фінансової стабільності.

Аналіз фінансової стійкості підприємства доцільно проводити за наступною групою показників:

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономності, коефіцієнт концентрації власного капіталу) розраховується як співвідношення власних коштів до підсумку балансу. Коефіцієнт фінансової автономії показує, чи може підприємство виконати зобов'язання за рахунок власних коштів. Коефіцієнт автономії має дуже низьке значення, що говорить про низький рівень забезпеченості власними коштами.

Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. Нормативне значення знаходиться в межах 0,7-0,9. Більш високе значення не є типовим для активних компаній, адже короткострокові зобов'язання формуються постійно.

Коефіцієнт фінансування індикатор фінансової стійкості, який говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в

середньо- і довгостроковій перспективі. Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожен гривню зобов'язань компанії. Високе значення говорить про низький рівень фінансових ризиків. Нормативне значення показника знаходиться в межах 0,67-1,5. Значення нижче 0,67 свідчить про високий рівень фінансових ризиків. Значення вище 1,5 може означати наявність додаткових резервів підвищення ефективності за рахунок залучення позикових коштів. Розглянемо показники фінансової стійкості у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Показник	31.12. 2020р.	31.12. 2021р.	31.12. 2022р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,69	0,69	0,57	0,00	1	-0,12	-18
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,71	0,86	0,75	0,15	21	-0,11	-13
Коефіцієнт фінансування	2,37	4,91	2,24	2,53	107	-2,67	-54

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Коефіцієнт фінансової незалежності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» протягом 2020-2021 рр. становить 0,69, а станом на 31.12.2022р. скорочується до 0,57. Нормативне значення коефіцієнта фінансової стійкості становить більше 0,5, а отже, фактичне значення коефіцієнта вказує на достатню фінансову стійкість підприємства.

Коефіцієнт фінансової стійкості АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростає з 0,71 станом на 31.12.2020р. до 0,86 станом на 31.12.2021р., але станом на 31.12.2022р. скорочується до 0,75. Нормативне значення

коефіцієнта фінансової стійкості знаходиться у межах від 0,7 до 0,9, тобто фактичне значення коефіцієнта вказує на достатню фінансову стійкість підприємства.

Коефіцієнт фінансування АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» зростає з 2,37 станом на 31.12.2020р. до 4,91 станом на 31.12.2021р., але станом на 31.12.2022р. скорочується до 2,24. Зростання коефіцієнта фінансування протягом 2020-2021 рр. свідчить про підвищення ризиковості діяльності підприємства.

Динаміка показників фінансової стійкості АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.6

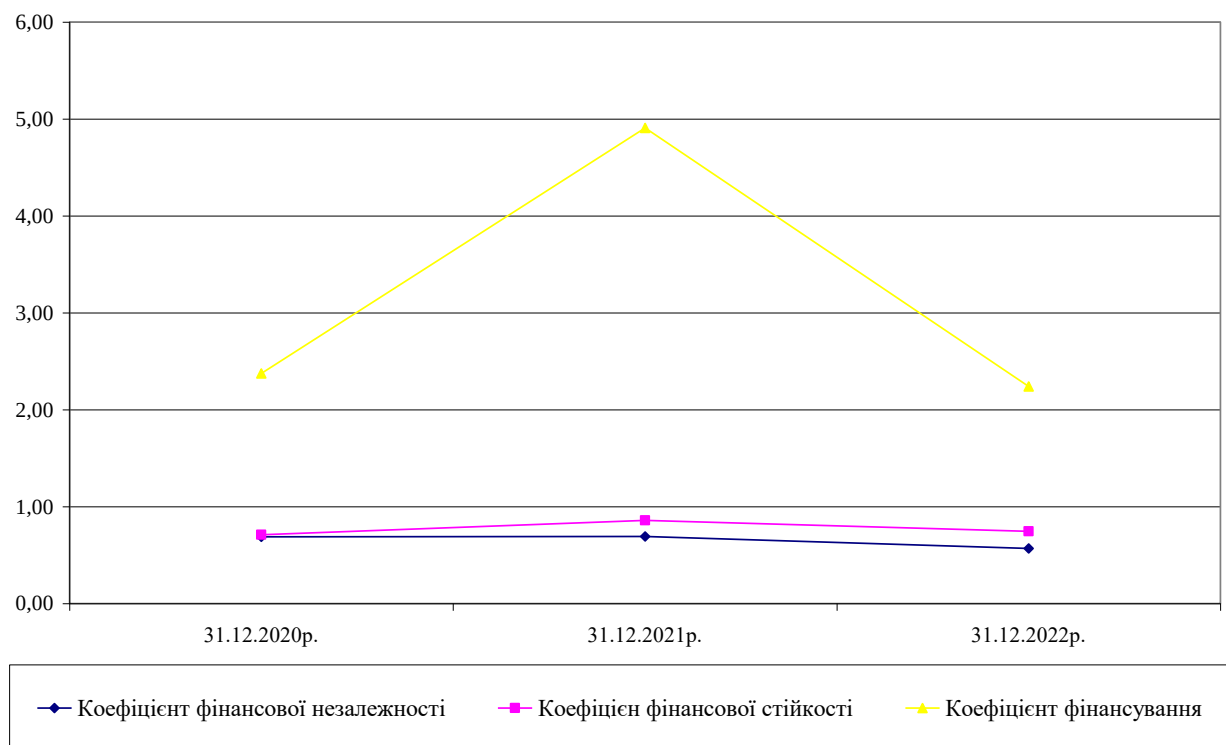

Рисунок 2.6 – Динаміка показників фінансової стійкості АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі таблиці 2.5

За даними рис. 2.5 видно, що показники фінансової стійкості мають нерівномірну динаміку протягом досліджуваного періоду, а у 2022 р. скорочуються, що вказує на зниження фінансової стійкості підприємства.

Розглянемо також наступну групу показників:

Коефіцієнт заборгованості. Він розраховується як відношення грошових зобов'язань до власного капіталу.

$$K_{\text{заб}} = \frac{\text{Заборгованість} _ \text{позикових} _ \text{коштів}}{\text{Власний} _ \text{капітал}} \quad (2.12)$$

2020 рік: $44+553/88= 6,78$

2021 рік: $342+284/88= 7,11$

2022 рік: $411+587/88= 11,3$

Коефіцієнт заборгованості показує, наскільки діяльність підприємства фінансується за рахунок позичених коштів. Оскільки даний показник характеризується досить високими значеннями, можна сверджувати, що підприємство не в найкращому стані.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відношення заборгованості до підсумку балансу:

$$K_{\text{КПК}} = \frac{\text{Позикові} _ \text{кошти}}{\text{Валюта} _ \text{балансу}} \quad (2.13)$$

2020 рік: $597/1912=0,31$

2021 рік: $629/2037=0,3$

2022 рік: $998/2315=0,43$

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу показує скільки припадає позикового капіталу на одиницю сукупних джерел.

Коефіцієнт забезпечення власними засобами розраховується як відношення чистого оборотного капіталу до оборотних активів підприємства:

$$K_{\text{ЗВЗ}} = \frac{\text{ВК} + \text{ЗНВП} + \text{ДМП} - \text{НА}}{\text{ОА}} \quad (2.14)$$

2020 рік: $88+969/943= 1,12$

2021 рік: $88+949/1088= 0,95$

2022 рік: $88+1008/1307= 0,83$

Цей коефіцієнт показує забезпеченість підприємства власними оборотними засобами. Значення коефіцієнта свідчить про високий рівень забезпеченості підприємства власних оборотних засобів.

Коефіцієнт заборгованості свідчить, що підприємство фінансується за рахунок позикових коштів у дуже великій мірі. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу близький до норми проте теж має відхилення. Щодо забезпеченості власними засобами – це єдиний показник, що свідчить про стабільну ситуацію на підприємстві. Так, воно має власні засоби, проте потребує значного фінансування зі сторони, що не може свідчити про високу фінансову стійкість.

2.3. Аналіз ділової активності, ефективності діяльності та прибутковості, рентабельності, підприємства

Стабільність фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки обумовлена значною мірою його діловою активністю, що залежить від широти ринків збуту продукції, його ділової репутації, ступеня виконання плану за основними показниками господарської діяльності, рівня ефективності використання ресурсів і стабільності економічного зростання.

Ділова активність підприємства насамперед проявляється у швидкості обороту його коштів. Він заключається в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних коефіцієнтів оборотності. Визначимо основні з них.

3.1 Коефіцієнт оборотності активів (коефіцієнт трансформації капіталу, ресурсовіддача) розраховується як співвідношення валового прибутку до середнього підсумку балансу.

$$K_{OA} = \frac{\text{Валовий _ прибуток}}{\text{Середній _ підсумок _ балансу}} \quad (2.20)$$

2020 рік: $261111 / (1888375 + 1912296) / 2 = 0,137$

2021 рік: $243416 / (1912296 + 2037529) / 2 = 0,123$

2022 рік: $253891 / (2037529 + 2315415) / 2 = 0,117$

Даний коефіцієнт показує скільки грошових одиниць реалізованої продукції принесла кожна одиниця активів. Отже, коефіцієнт оборотності

активів знижується з року в рік. Його збільшення безумовно сприятливо впливало б на фінансовий стан підприємства.

3.2 Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (окрім ДЗ з бюджетом) розраховується як співвідношення чистої виручки від реалізації до середньої дебіторської заборгованості.

$$K_{ДЗ} = \frac{\text{Валовий_прибуток}}{\text{Середня_ДЗ1}} \quad (2.21)$$

$$2020 \text{ рік: } 261111/694359 = 0,376$$

$$2021 \text{ рік: } 243416/772907 = 0,315$$

$$2022 \text{ рік: } 253891/831664 = 0,305$$

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Його зниження свідчить про зменшення кількості обороту коштів, тобто їх затримка у покупців. Таким чином, стан розрахунків з дебіторами погіршується в аналізованому періоді, оскільки коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості має тенденцію до зниження.

3.3 Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (за товари, роботи, послуги) розраховується як співвідношення чистої виручки від реалізації продукції до середньої кредиторської заборгованості.

$$K_{КЗ} = \frac{\text{Валовий_прибуток}}{\text{Середня_КЗ}} \quad (2.22)$$

$$2020 \text{ рік: } 261111/293830,5 = 0,889$$

$$2021 \text{ рік: } 243416/253895 = 0,959$$

$$2022 \text{ рік: } 253891/397080,5 = 0,639$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Він показує розширення чи зменшення розміру кредиту.

З розрахунків видно, що в 2021 році спостерігалось зростання аналізованого показника, а в 2022 році його значення менше від базового 2020 року на 0,25 пункту, тобто АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» має збільшення проблемних розрахунків з кредиторами.

3.4 Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів розраховується як співвідношення собівартості реалізованої продукції до середніх виробничих запасів.

$$K_{мз} = \frac{\text{Собівартість}}{\text{Середн. _ виробничі _ запаси}} \quad (2.23)$$

$$2020 \text{ рік: } 2299274 / ((225338 + 211401) / 2) = 10,53$$

$$2021 \text{ рік: } 2329241 / ((211401 + 243764) / 2) = 10,23$$

$$2022 \text{ рік: } 2381914 / ((243764 + 464837) / 2) = 6,72$$

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів – відображає число оборотів товарно-матеріальних запасів підприємства за аналізований період. Отже, оборотність матеріальних запасів в 2022 році знизилась на 3,51 пункту порівняно з попереднім роком. Зменшення даного показника свідчить про те, що все більше коштів зосереджується в найменш ліквідній статті оборотних активів, відповідно менш ліквідну структуру мають оборотні активи й тим менше стійким є фінансове становище підприємства.

3.5 Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) розраховується як співвідношення чистого доходу до середньої вартості основних засобів.

$$K_{оз} = \frac{\text{Валовий _ прибуток}}{\text{Середня _ вартість _ ОЗ}} \quad (2.24)$$

$$2020 \text{ рік: } 261111 / ((993971 + 1288304) / 2) = 0,229$$

$$2021 \text{ рік: } 243416 / ((1288304 + 1405763) / 2) = 0,181$$

$$2022 \text{ рік: } 253891 / ((1405763 + 1468598) / 2) = 0,177$$

Чим вищий показник фондовіддачі, тим вища ефективність використання основних засобів підприємства. А розрахунки свідчать, що в 2021 році аналізований показник знизився на 0,048 пункту, а в 2022 р. – ще на 0,004 пункту, тобто спостерігається зниження ефективності використання основних засобів у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Розглянемо динаміку показників на рис. 2.7 – Показники ділової активності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2021 рр.

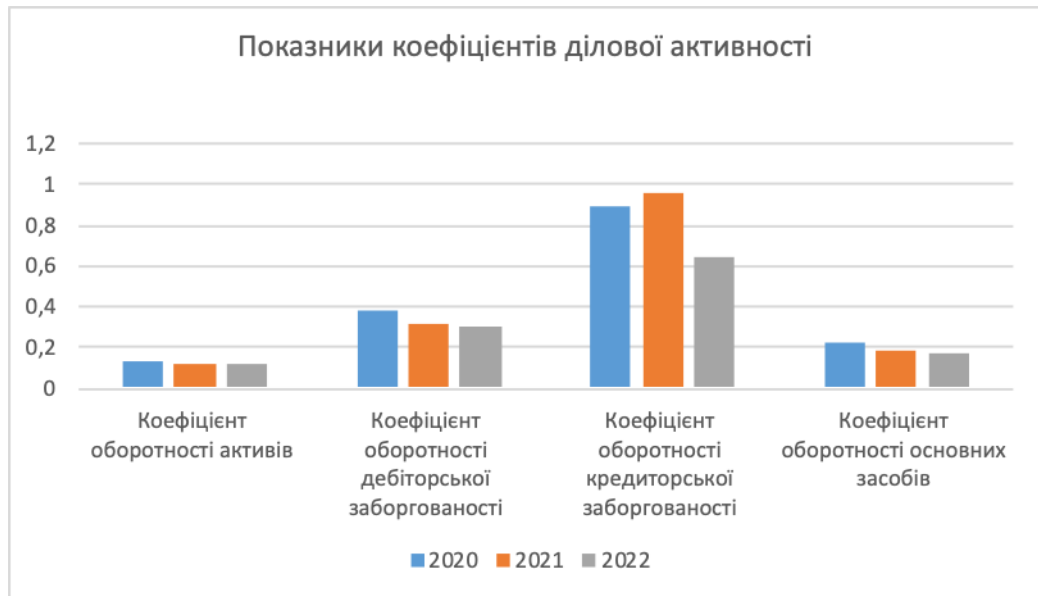

Рисунок 2.7 – Показники ділової активності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2021 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

З рис 2.7 можемо зробити висновок, що наймільним показником є коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, що свідчить про збільшення швидності оплати заборгованостей, закріплених за підприємством. У 2021 році він становить найвище значення серед усіх показників ділової активності. Натомість коефіцієнт оборотності активів є найменшим, що свідчить про низьку прибутковість одиниці активів.

3.6 Тривалість обороту дебіторської заборгованості (окрім ДЗ з бюджетом) розраховується як співвідношення кількості календарних днів у звітному періоді до коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості.

$$T_{\text{ДЗ}} = \frac{360}{K_{\text{ДЗ}}}; \text{(розраховується в днях)} \quad (2.25)$$

$$2020 \text{ рік: } 360/0,376 = 957,4 \text{ (днів)}$$

$$2021 \text{ рік: } 360/0,315 = 1143,9 \text{ (днів)}$$

$$2022 \text{ рік: } 360/0,305 = 1180,3 \text{ (днів)}$$

Як видно з розрахунків, тривалість обороту дебіторської заборгованості в 2021 році збільшилась на 186,5 днів (6 місяців), в 2022 році – на 36,4 дні та становила 3 роки 3 місяці.

3.7 *Тривалість обороту запасів* розраховується як співвідношення кількості календарних днів у звітному періоді до коефіцієнту оборотності матеріально-виробничих запасів.

$$T_{MB3} = \frac{360}{K_{M3}}; \text{ (розраховується в днях)} \quad (2.26)$$

$$2020 \text{ рік: } 360/10,53 = 34,2 \text{ (днів)}$$

$$2021 \text{ рік: } 360/10,23 = 35,2 \text{ (днів)}$$

$$2022 \text{ рік: } 360/6,72 = 53,6 \text{ (днів)}$$

Тривалість обороту запасів в 2022 році збільшилась на 18,4 дня або на 53,3% порівняно з 2021 роком, що може свідчити про зменшення виробництва або затримку готової продукції на складах підприємства.

3.8 *Тривалість обороту кредиторської заборгованості* (за товари, роботи, послуги) розраховується як співвідношення кількості календарних днів у звітному періоді до коефіцієнту оборотності кредиторської заборгованості.

$$T_{K3} = \frac{360}{K_{K3}}; \text{ (розраховується в днях)} \quad (2.26)$$

$$2020 \text{ рік: } 360/0,889 = 404,9 \text{ (днів)}$$

$$2021 \text{ рік: } 360/0,959 = 375,4 \text{ (днів)}$$

$$2022 \text{ рік: } 360/0,639 = 563,4 \text{ (днів)}$$

Збільшення тривалості оборотів кредиторської заборгованості в 2022 році на 188 днів порівняно з 2021 р. свідчить про погіршення можливості АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» вчасно розраховуватись за зобов'язаннями перед бюджетом, постачальниками працівниками тощо.

3.9 *Тривалість обороту активів* розраховується як співвідношення кількості календарних днів у звітному періоді до коефіцієнту оборотності активів.

$$T_A = \frac{360}{K_A}; \text{ (розраховується в днях)} \quad (2.27)$$

2020 рік: $360/0,137 = 2627,7$ (днів)

2021 рік: $360/0,123 = 2926,8$ (днів)

2022 рік: $360/0,117 = 3076,9$ (днів)

Тривалість обороту активів у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» має надто високе значення, що свідчить про низьку віддачу активів та їх малоефективність.

Розглянемо динаміку показників тривалості роботи у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

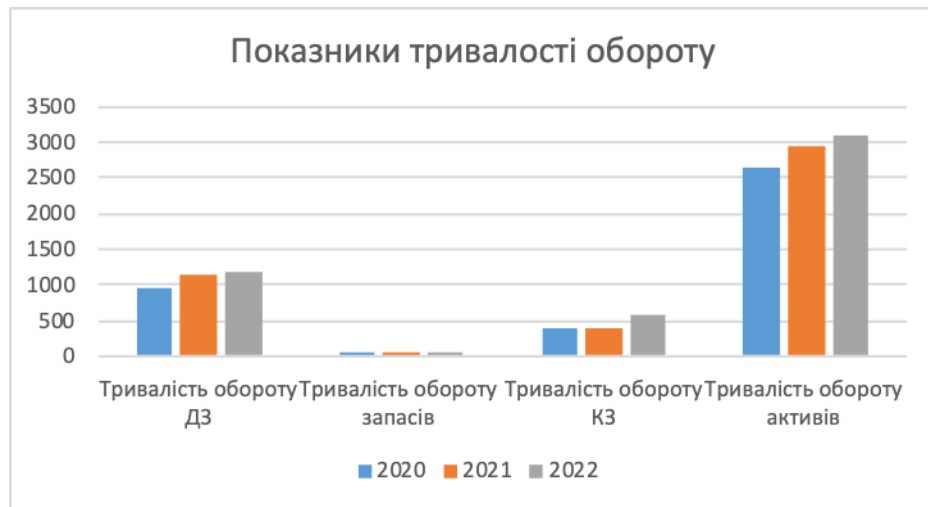

Рисунок 2.8 – Динаміка показників тривалості роботи у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

За даними рисунку видно, що найменшими показниками є показники тривалості обороту запасів, що свідчить про скорочення виробництва або затримки, пов'язані з реалізацією гоової продукції на складах. Занадто високі значення тривалості обороту активів не є позитивними. Це свідчить про погіршення віддачі активів, причому показник зростає з кожним роком.

3.10 Тривалість операційного циклу розраховується як сума тривалості обороту запасів та дебіторської заборгованостей.

$$T_{\text{оц}} = T_z + T_{\text{дз}}; (\text{розраховується в днях}) \quad (2.28)$$

2020 рік: $34,2 + 957,4 = 991,6$ (днів)

2021 рік: $35,2 + 1143,9 = 1179,1$ (днів)

2022 рік: $53,6 + 1180,3 = 1233,9$ (днів)

Тривалість операційного циклу свідчить скільки днів в середньому потрібно для виробництва, продажу і розрахунку за продукцію підприємства. Зниження показника свідчить прискорення виробництва, продажу та розрахунку покупців. У АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» тривалість операційного циклу зросла в 2021 році на 187,5 днів, в 2022 р. – на 54,8 дні, що негативно відбивається на господарській діяльності підприємства.

3.11 Тривалість фінансового циклу розраховується як різниця між тривалістю операційного циклу та тривалістю обороту кредиторської заборгованості.

$$T_{\text{фц}} = T_{\text{оц}} - T_{\text{кз}}; (\text{розраховується в днях}) \quad (2.29)$$

2020 рік: $991,6 - 404,9 = 641,5$ (днів)

2021 рік: $1179,1 - 375,4 = 803,7$ (днів)

2022 рік: $1233,9 - 563,4 = 670,5$ (днів)

Тривалість фінансового циклу свідчить скільки днів в середньому грошові кошти вилучені з обороту. Чим нижчий даний показник, тим краще для підприємства. Але від'ємне значення фінансового циклу базового періоду означає, що підприємство розраховується з постачальниками товарів і послуг із значною затримкою після надходження коштів за надані послуги.

Отже, оскільки в 2022 році тривалість фінансового циклу у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» знизилась на 133,2 дні, але значення показника дуже високе, можна стверджувати про деяке покращення господарської діяльності.

Розглянемо динаміку показників тривалості операційного та фінансового циклів на АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

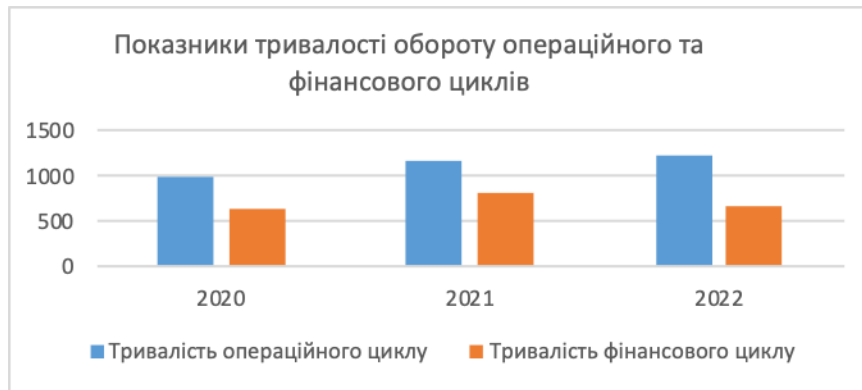

Рисунок 2.9 – Показники тривалості операційного та фінансового циклів на АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Розрахуємо наступні показники рентабельності (прибутковості) АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»:

4.1 *Коефіцієнт рентабельності продукції (ROM)* розраховується як відношення чистого доходу (ЧД) від реалізації продукції (робіт, послуг) до повної собівартості (Соб.) [67, с.1]

$$ROM = \frac{ЧД}{Соб.} * 100\% \quad (2.30)$$

2020 рік: $261111/2299274 * 100\% = 11,36\%$

2021 рік: $243416/2329241 * 100\% = 10,45\%$

2022 рік: $253891/2381914 * 100\% = 10,67\%$

Рентабельність продукції (ROM) характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності. Спадна тенденція показника пояснюється підвищенням собівартості наданих послуг та зменшенням чистого доходу, відповідно.

Рентабельність продукції АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є середньою та в аналізованому періоді знаходиться майже на одному рівні.

4.2 *Коефіцієнт рентабельності активів (ROA)* розраховується шляхом ділення прибутку від звичайної діяльності до оподаткування та середнього підсумку балансу.

$$ROA = \frac{\text{Чистий_прибуток}}{\text{Середній_підсумок_балансу}} * 100\% \quad (2.31)$$

$$2020 \text{ рік: } 91117/1900335,5 * 100\% = 4,79\%$$

$$2021 \text{ рік: } 114589/1974914,5 * 100\% = 5,8\%$$

$$2022 \text{ рік: } -117498/2176472 * 100\% = -5,4\%$$

Коефіцієнт рентабельності активів (ROA, економічна рентабельність) характеризує – рівень прибутку, що створюється всіма активами підприємства, які перебувають у його використанні згідно з балансом. Рентабельність активів підприємства, що аналізується критично низька. Це пояснюється збитковістю підприємства.

В 2022 році АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» отримало збитки від господарської діяльності внаслідок понесених дуже великих інших витрат, тому коефіцієнт рентабельності активів має від’ємне значення.

В 2021 р. коефіцієнт рентабельності активів знизився на 1,01 в.п. порівняно з попереднім роком, але була достатньою для провадження діяльності.

4.3 *Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (ROE)* розраховується співвідношенням чистого прибутку та середньої вартості власного капіталу:

$$ROE = \frac{\text{Чистий_прибуток}}{\text{Середня_вартість_ВК}} * 100\% \quad (2.32)$$

$$2020 \text{ рік: } 91117/(1254008+1314453)/2 * 100\% = 7,1\%$$

$$2021 \text{ рік: } 114589/(1314453+1408357)/2 * 100\% = 8,42\%$$

$$2022 \text{ рік: } -117498/(1408357+1316339)/2 * 100\% = -8,62\%$$

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (ROE, фінансова рентабельність) характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в дане підприємство. Значення цього показника у АТ «Львівська

кондитерська фабрика «Світоч» в 2021 році збільшилось на 1,32 в.п., що свідчило про покращення ефективності використання власного капіталу. Від'ємне значення даного показника в 2022 році, на нашу думку, є тимчасовим явищем, спричиненим понесеними необхідними додатковими витратами у воєнний рік.

4.4 *Коефіцієнт рентабельності застосовуваного капіталу (ROCE)* розраховується як відношення прибутку до сплати відсотків та податків (EBIT) до середньорічного сумарного значення власного і позикового капіталу.

$$ROCE = \frac{EBIT}{BK + ПК} * 100\% \quad (2.33)$$

$$2020 \text{ рік: } 175270/1900335,5 * 100\% = 9,22\%$$

$$2021 \text{ рік: } 142062/1974912,5 * 100\% = 7,19\%$$

$$2022 \text{ рік: } 103509/2176472 * 100\% = 4,76\%$$

Даний показник виступає орієнтиром для оцінки доцільності залучення організацією позиковий коштів під певний відсоток. Тенденція даного показника спадна, а це значить, що ризик невикплати кредиту, у разі його залучення підвищується. Але якщо відсоток за кредит банку менший найменшого показника у 2022 році – 4,76% (що мало вірогідно), то підприємство справиться з таким борговим зобов'язанням.

4.5 *Коефіцієнт рентабельності прибутковості (ROS, продажу)* розраховується як відношення чистого прибутку (після оподаткування) за визначений період до вираженого в грошових коштах обсягом продажів за той же період.

$$ROS = \frac{\text{Чистий фінансовий результат}}{\text{Виручка}} * 100\% \quad (2.34)$$

$$2020 \text{ рік: } 91227/2560385 * 100\% = 3,56\%$$

$$2021 \text{ рік: } 70444/2572657 * 100\% = 2,74\%$$

$$2022 \text{ рік: } -122567/2635805 * 100\% = -4,65\%$$

Цей показник характеризує суму прибутку з гривні продажу. Отже з кожної гривні продажу підприємство мало 3,5 коп. прибутку у 2020 році; 2,7 коп. – у 2021 році. Такий спад показника показує нерентабельність продажу підприємства, що зумовлено дуже високою собівартістю підприємства.

Але, на нашу думку, таке твердження не враховує, що при розрахунку фінансового результату приймають участь витрати і доходи, що не стосуються реалізації продукції, головним чином інші витрати.

Розглянемо динаміку показників рентабельності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр.

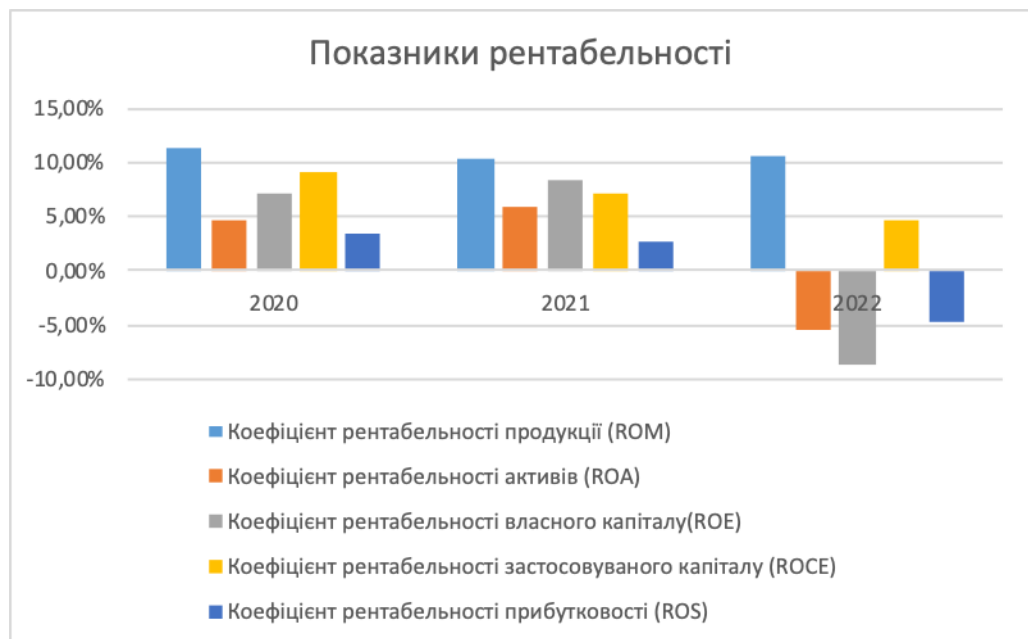

Рисунок 2.10 – Динаміка показників рентабельності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

За даними рисунку можна зробити висовок, що 2022 рік став максимально непердбачуваним для підприємства, де показники рентабельності опинились набагато нижчими, ніж у попередні роки. Перш за все на це вплинула ситуація у країні та потрібно їх розглядати, як щось екстраординарне, а не непердбачуваність планів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Розглянемо WACC (середньозважена вартість капіталу). Вона залежить від структури капіталу, а також ціни залучення капіталу від власників і кредиторів.

$$WACC = \frac{E}{V} R_E + \frac{D}{V} R_D (1 - T); \quad (2.35)$$

де E — вартість власного капіталу,

V — загальна вартість капіталу,

RE — норма прибутку,

D — вартість запозиченого капіталу,

RD — середня процентна ставка за кредитами банків,

T — ставка податку на прибуток.

$$2020 \text{ рік: } \frac{1284230}{1900335} \cdot 0.5 * 21,6 + \frac{44021 + 553822}{1900335} \cdot 0.5 * 22\% * (1 - 18\%) = 20,27\%$$

$$2021 \text{ рік: } \frac{1361405}{1974912} \cdot 0.5 * 13,3 + \frac{342157 + 287015}{1974912} \cdot 0.5 * 22\% * (1 - 18\%) = 14,92\%$$

$$2022 \text{ рік: } \frac{1362348}{2176472} \cdot 0.5 * 12,2 + \frac{411487 + 587589}{2176472} \cdot 0.5 * 22\% * (1 - 18\%) = 16,76\%$$

Вона показує середню дохідність, якої очікують (вимагають) капіталодавці (власники та кредитори), вкладаючи кошти в підприємство. Тобто порівняно з 2020 роком, в 2021 – 2022 рр. середня дохідність є дещо нижчою.

Розглянемо динаміку WACC на рис. 2.11.

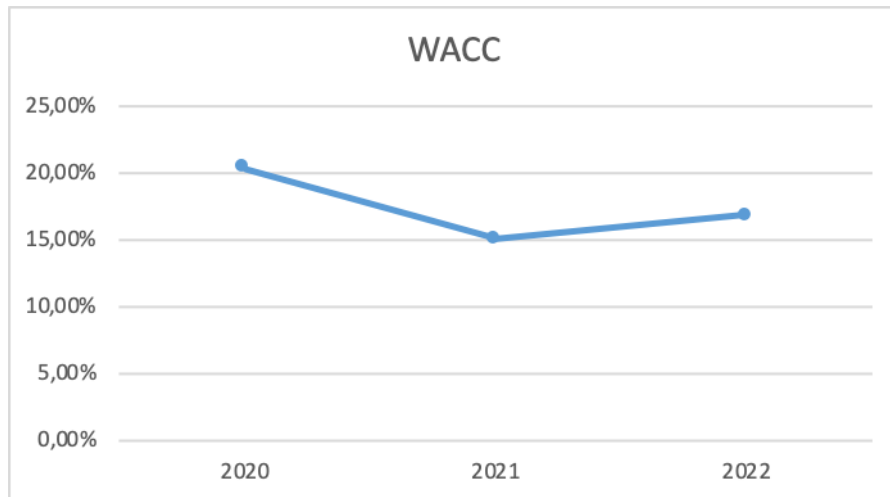

Рисунок 2.11 – Динаміка WACC АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Розрахувавши середньозважену вартість капіталу, визначимо економічну додаткову вартість компанії та її динаміку протягом років, що було проаналізовано.

Такий показник названо доданою економічною вартістю (Economic Value Added – EVA). Показник EVA є підрахунком того, наскільки прибуток компанії відрізняється від потрібного мінімального рівня прибутковості (з врахуванням відповідного ризику) для акціонерів або кредиторів.

Економічна додана вартість розраховується, як:

$$EVA = NOPAT - Capital = NOPAT - WACC * CE \quad (2.36)$$

де NOPAT – чистий прибуток після оподаткування за винятком відсотків сплачених за користуванням позичкових коштів;

WACC – середньозважена вартість капіталу;

CE – інвестований капітал, який в свою чергу розраховується як

$$CE = TA - NP \quad (2.37)$$

де TA – загальні активи підприємства;

NP – безвідсоткові поточні зобов'язання.

Отже, розрахуємо показник економічної доданої вартості (EVA) для АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»:

2020 рік: $175270 - 20,27\% \cdot (1912296 - 553822) = -100092,7$ тис. грн.

2021 рік: $142062 - 14,92\% \cdot (2315415 - 587589) = -115683,8$ тис. грн.

2022 рік: $103509 - 16,76\% \cdot (2037529 - 287015) = -189877,1$ тис. грн.

Розглянемо динаміку EVA для АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» на рис. 2.12.

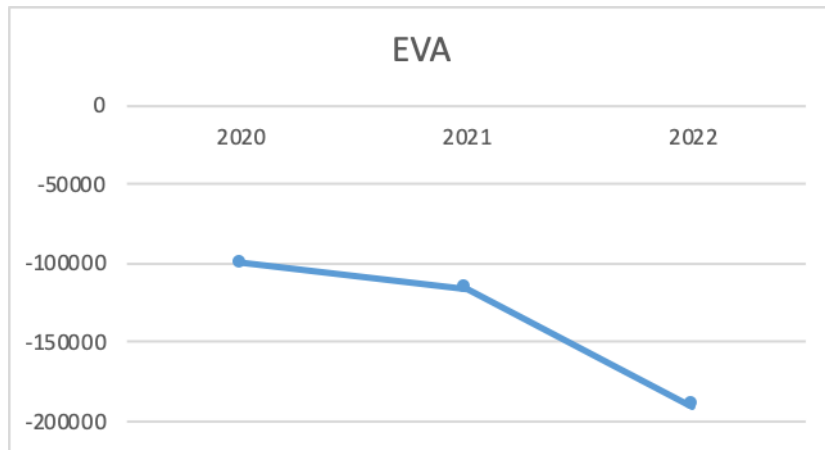

Рисунок 2.12 – Динаміка EVA для АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Таким чином, показник EVA у АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» має від’ємне значення за весь аналізований період, тобто прибуток товариства не досягає потрібного мінімального рівня прибутковості з врахуванням відповідного ризику.

Загалом, аналіз ділової активності, ефективності діяльності та прибутковості, рентабельності, підприємства найгіршим чином проявляється у 2022 році, що обумовлено подіями у країні та світі. Інші показники мають більш-менш стабільні значення протягом попередніх аналізованих років. Що свідчить про стабільність роботи підприємства. Наразі можна стверджувати, що подальша робота підприємства та її показники скоріш вирівнюються до показників минулих років, адже підприємство пристосується до навколишніх змін.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Пропозиції щодо оптимізації джерел фінансових ресурсів підприємства

Аналіз джерел формування фінансових ресурсів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» свідчить про наявність певних недоліків, зокрема: абсолютно ліквідних активів не вистачає на покриття термінових пасивів (нестача платіжного балансу складає 223709 тис. грн.). Станом на 31.12.2022 р. також не вистачає абсолютно ліквідних активів на покриття термінових пасивів, але нестача платіжного балансу зростає до 522562 тис. грн.

Також протягом 2020-2022 рр. відбулося скорочення власного капіталу з 1314453 тис. грн. до 1316339 тис. грн. за рахунок скорочення нерозподіленого прибутку та зростання короткострокових зобов'язань з 553822 тис. грн. до 587589 тис. грн., що спричинило погіршення фінансової стійкості.

Також відбувається скорочення коефіцієнта фінансової незалежності з 0,69 у 2020р. до 0,57 у 2022р., а коефіцієнт фінансової стійкості характеризується нерівномірною динамікою, а саме, зростає протягом 2020-2021 рр. з 0,71 до 0,86, але скорочується до 0,75 у 2022р.

Про необхідність удосконалення джерел фінансових ресурсів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» свідчать також негативні зміни у структурі пасивів підприємства.

Зокрема, за даними рис. 3.1. видно, що питома вага довгострокових зобов'язань зростає з 2% у 2020р. до 17% у 2021 р. та до 18% у 2022р. Разом з тим, питома вага власного капіталу протягом 2020-2021 рр. становить 69%,

але скорочується у 2022р. до 57%; а питома вага короткострокових зобов'язань скорочується з 29% у 2020 р. до 14% у 2021 р., але у 2022 р. знову зростає та становить 25%.

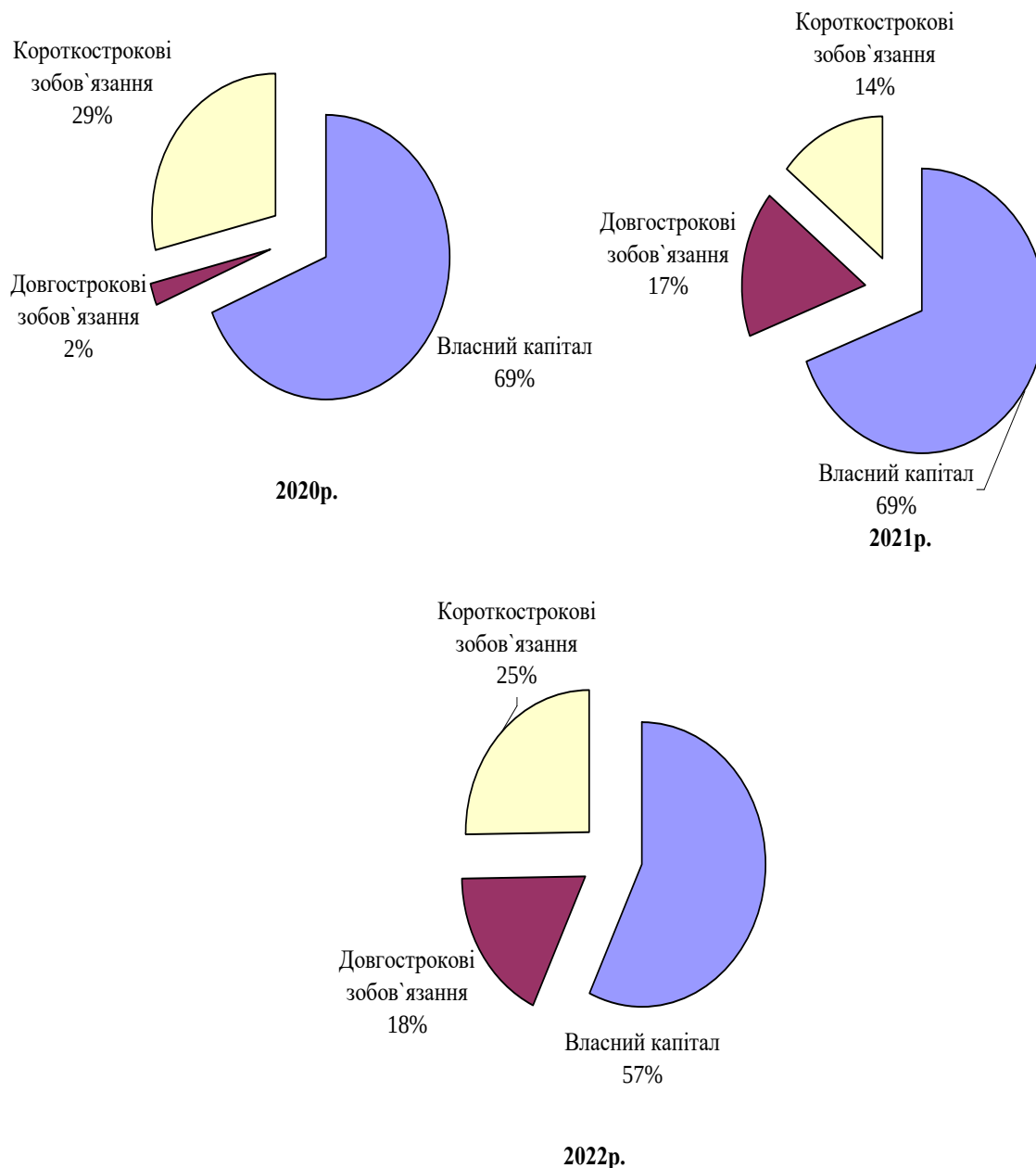

Рисунок 3.1 – Структура пасивів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр. [39-41]

Фінансові ресурси, їх джерела та структура фінансування мають значний вплив на виробничу діяльність підприємств. Достатні фінансові ресурси гарантують безперервність виробничої діяльності підприємства. Оптимальна

структура розподілу пасивів підприємства призводить до більш конкурентоспроможної продукції та більш ефективної діяльності, а стабільні фінансові ресурси зміцнюють платоспроможність підприємства.

Фінансові ресурси АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є нестабільними. Простежується негативна тенденція скорочення власного капіталу протягом 2021-2022 рр. за рахунок отримання підприємством збитку у 2022 р. Така ситуація призводить до погіршення фінансової стійкості підприємства.

Досі існують суперечки щодо визначення складу фінансових ресурсів, проте спільним можна виділити те, що це ті ресурси, які підприємство може використати для виконання певних зобов'язань. Найочевиднішою їх складовою є грошові кошти та їх еквіваленти, проте такі статі активу як дебіторська заборгованість, фінансові інвестиції та інші теж можуть трансформуватись у грошові кошти. А власний капітал та зобов'язання, в свою чергу, є джерелами утворення фінансових ресурсів.

Основним оптимальним джерелом збільшення фінансових ресурсів є збільшення прибутку компанії. Нами буде запропоноване технологічне рішення, яке зможе вивести підприємство на новий рівень - використання NFC (Near Field Communication) для АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Переважає більшість сучасних смартфонів підтримують цю функцію. NFC – це можливість безконтактного обміну інформацією.

Це рішення може мати кілька цікавих застосувань:

- Ідентифікація продукції. Додавання NFC-міток до кожного свитка шоколаду для ідентифікації та відстеження його виробництва, що сприяє контролю якості та управлінню запасами.
- Віртуальний тур по фабриці. Реалізація NFC для створення віртуального туру по фабриці, доступного для споживачів через їх мобільні пристрої.

- Інтерактивна інформація для споживачів. Розміщення NFC-міток на упаковці для надання споживачам додаткової інформації про інгредієнти, походження какао, або історію створення конкретного шоколаду.
- Програми лояльності. Інтеграція NFC для реалізації програм лояльності, де клієнти можуть отримувати бонуси або знижки, збираючи дані зі своїх свитків.
- Спрощення оплати. Використання NFC для швидкого та зручного безконтактного платежу за продукцію в фірмових магазинах.
- Участь у рекламних акціях. Розміщення NFC на акційних свитках, що дає споживачам можливість брати участь у різноманітних рекламних заходах або розіграшах призів.
- Взаємодія з онлайн-спільнотою. Використання NFC для спрощення обміну відгуків та вражень про продукцію у соціальних мережах

Впровадити цю технологію нескладно: просто додати чіп на упаковку та зробити її ребендинг з відповідними інструкціями та розробити інформацію, яка буде редсавлена користувачеві. Її наповненість буде залежати від сегменту, на який буде орієнтований цей вид продукції.

Вартість одного чіпу складає близько 100 гривень, в залежності від постачальника. Якщо це буде оптове виробництво – ціна буде нижче.

Цей проект є ризиковим, враховуючи стан підприємства та необхідність значного фінансування, проте зараз, на ринку з високою конкуренцією та зменшенням попиту на товари не першої необхідності, підприємствам потрібно вдаватися до нових заходів привернення уваги споживачів і, як наслідок- підвищення їх лояльності і збільшення продажів.

Повне переформатування виробництва не буде доцільним одразу, проте зробити акцент на певний сегмент споживачів серед молоді, яка активно зацікавлена у подібних технологіях, значно підвищить інтерес користувачів.

Як показує практика, використання подібних технологій збільшує прибуток підприємства близько на 10-15%.

Може скласти прогнозний звіт про прибутки та збитки з урахуванням впровадження цієї технології та її реалізації за реалістичним сценарієм.

Прогнозний звіт про прибутки та збитки наведено у таблиці 3.1

Таблиця 3.1 - Прогнозний звіт про прибутки та збитки АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» 2023-2025 рр.

Показник	Значення за роками, тис.грн.			Значення за роками, тис.грн.	
	2023	2024	2025	абс., тис. грн.	%
Дохід від реалізації продукції	3393598,7	3902638,5	4488034,3	1094435,6	32,3
Собівартість реалізації	2882116,0	3170327,6	3487360,4	605244,4	21,0
Валовий прибуток	511482,7	732310,9	1000673,9	489191,2	95,6
Інші операційні доходи	6096,0	7010,4	8062,0	1966,0	32,3
Витрати на збут	13522,0	14874,2	16361,6	2839,6	21,0
Адміністративні витрати	95249,0	104773,9	115251,3	20002,3	21,0
Інші операційні витрати	24598,0	25827,9	27119,3	2521,3	10,3
Операційний прибуток (збиток)	384209,7	593845,3	850003,6	465794,0	121,2
Інші витрати	173142,0	181799,1	190889,1	17747,1	10,3
Інші фінансові доходи	2,0	2,0	3,0	1,0	50,0
Фінансові витрати	25764,0	23188,0	20869,0	-4895,0	-19,0
Прибуток до оподаткування	185305,7	388860,2	638248,6	452942,9	244,4
Доходи (витрати) з податку на прибуток	40767,2	85549,2	140414,7	99647,4	244,4
Чистий прибуток	144538,4	303310,9	497833,9	353295,5	244,4

Джерело: розроблено автором на основі «Додаток В» та середнього темпу росту

За даними таблиці видно, що очікується зростання чистого прибутку завдяки збільшенню продажів при впровадженні нової технології. За три роки планується зростання обсягів збуту близько на 30 %, однак в кожній рік – лише на 10 %. При цьому зростання прибутку відбудеться через зростання витрат на виробництво меншими темпами та дії ефекту масштабу виробництва, тобто завдяки операційному важелю.

При цьому витрати будуть зростати внаслідок змінної компоненти, яка є пропорційною обсягу виробництва.

Для того, щоб розширювати свій бізнес у майбутньому, АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» необхідно збільшувати власний капітал. Це можна зробити або шляхом накопичення нерозподіленого прибутку

підприємства, або шляхом залучення фінансових ресурсів від власників компанії. Хоча вибір джерела фінансових ресурсів відіграє важливу роль у формуванні фінансових ресурсів підприємств, на практиці підприємства не можуть використати всі свої фінансові ресурси. Це пов'язано, головним чином, з високими, а подекуди і не вигідними банківськими кредитами. Невигідність банківських кредитів зумовлена високими, а іноді й нереальними відсотковими ставками.

Для забезпечення фінансової стійкості підприємства необоротні та оборотні активи фінансуються за рахунок власного капіталу та довгострокових позик. Інша половина змінної частини оборотних активів фінансується за рахунок короткострокових кредитів, торгового кредиту та кредиторської заборгованості.

Оптимальний варіант полягає в тому, якщо підприємство буде фінансуватися переважно за рахунок довгострокового боргу.

Отже, оптимізація джерел фінансових ресурсів може відбутися за рахунок:

- 1) Збільшення прибутку, шляхом впровадження нових технологій та, як наслідок, збільшення продажів та прибутку
- 2) Залучення інвесторів
- 3) Збільшення власного капіталу
- 4) Лізингу
- 5) Довгострокових позик

Це будуть оптимальні методи оптимізації фінансових ресурсів для нашого підприємства.

Також варто зацентрувати увагу на використанні інноваційних методів стратегічного планування, використання та прийняття рішень щодо залучення ресурсів та фінансового аналізу загалом.

В еру сучасних технологій більшість процесів можна автоматизувати, що призведе до економії часу та меншої ймовірності виникнення технічних помилок та прорахунку більш правильних стратегій.

Ведення обліку джерел фінансових ресурсів можна покласти на штучний інтелект, який буде розробляти цілком зрозумілу безпомилкову статистику щодо ефективності їх залучення та наслідків.

Так, консервативний підхід ведення бізнесу більшості керівників має недовіру до роботизованої роботи та просто не розуміє, як цим користуватися, проте це наше майбутнє і оволодіння першими передовими технологіями безумовно надає підприємству конкурентну перевагу.

Фінансові технології вже давно пересупили межу лише наукових обговорень і вже можуть застосовуватись на практиці. Ось декілька рекомендацій щодо запровадження використання штучного інтелекту в області фінансового аналізу та зокрема задля дослідження оптимальних джерел фінансових ресурсів:

IBM Watson Analytics: використовує аналіз даних та машинне навчання для надання бізнес-аналітики та інтелектуального аналізу даних у фінансовій сфері.

SAP S/4HANA Finance: інтегрована система управління підприємством, яка використовує штучний інтелект для автоматизації фінансових процесів, прогнозування та аналізу.

Xero: облікова програма для малих підприємств, яка використовує штучний інтелект для автоматизації бухгалтерських операцій та генерації звітів.

QuickBooks Online: бухгалтерське програмне забезпечення, яке використовує штучний інтелект для полегшення бухгалтерського обліку та управління фінансами.

Alteryx: платформа для аналізу даних, яка використовує інтегрований штучний інтелект для оптимізації процесів обробки та аналізу фінансових даних.

QuantConnect: платформа для аналізу даних та алгоритмічної торгівлі, яка використовує штучний інтелект для розробки та оптимізації фінансових стратегій.

Kensho: платформа для аналізу фінансових ринків, яка використовує природну мову та машинне навчання для розуміння та аналізу подій, що впливають на ринок.

Ayasdi: використовує машинне навчання для аналізу великих обсягів фінансових даних та виявлення складних зв'язків і патернів.

Оптимізація фінансових ресурсів це досить обширне питання, яке має включати багато аспектів, починаючи від аналізу ситуації на зовнішньому ринку до контролю за виконанням внутрішньовиробничих задач. На нашу думку, у сучасному світі оволодіти всіма аспектами можна набагато простіше, освоївши новітні технології. АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» рекомендувалось би перейти на одну з вищезгаданих платформ для спрощення та підвищення якості даних фінансового аналізу.

3.2. Напрями забезпечення платоспроможності підприємства

Дослідження платоспроможності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» дозволила виявити такі недоліки:

1. Скорочується обсяг грошових коштів та їх еквівалентів з 8111 тис. грн. станом на 31.12.2020р. до 5305 тис. грн. станом на 31.12.2021р. та до 1471 тис. грн. станом на 31.12.2022р.

2. Абсолютноліквідних активів не вистачає на покриття найбільш термінових зобов'язань (нестача платіжного балансу складає 223709 тис. грн. станом на 31.12.2020 р., а станом на 31.12.2022р. зростає до 522562 тис. грн.);

3. Значення коефіцієнтів поточної ліквідності та швидкої ліквідності вказує на неліквідну структуру балансу та недостатність у структурі оборотних активів абсолютно ліквідних активів. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності протягом 2021-2022 рр. становить 3,79 та 2,22 відповідно; коефіцієнт швидкої ліквідності – 2,92 та 1,42 відповідно; натомість, значення коефіцієнту абсолютної ліквідності скорочується з 0,02 у 2021 р. до 0,003 у 2022р.

Все це зумовлює необхідність застосування заходів з покращення управління платоспроможністю АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

Платоспроможність характеризується здатністю підприємства виконувати свої планові платежі та негайні грошові зобов'язання за рахунок наявних грошових коштів та легко конвертованих грошових коштів і активів. До таких активів платоспроможності належать грошові кошти, товари на складі, ринкові цінні папери, готова продукція, розрахунки з клієнтами та інші легко реалізовані активи. Кредиторська заборгованість і зобов'язання включають заробітну плату, короткострокові кредити банків, постачальників та інших кредиторів, прострочені кредити та пільгові платежі.

Ми можемо скласти прогнозний баланс підприємства, щоб оцінити динаміку роботи підприємства у майбутніх періодах.

Варто відзначити, що 2022 рік був непередбачуваним для підприємства. Оцінювати тенденцію у розрізі трьох років, з урахуванням показників 2022 року, на нашу думку, було б не дуже коректно, адже за рік підприємство пристосувалось до змінного середовища та заподіяло певних заходів для підтримки життєдіяльності, що може свідчити про вирівнювання ситуації у наступних роках. Прогнозний баланс складено за таких умов.

Таблиця 3.2 - Прогнозна динаміка активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»

Показник	Значення за роками, тис.грн.			Відхилення	
	2023	2024	2025	абс., тис.грн.	%
Основні засоби	895191,0	850431,5	807909,9	-87281,1	-9,8
Незавершені капітальні інвестиції	815359,0	774591,1	735861,5	-79497,5	-9,8
Разом необоротні активи	1710550,0	1625022,5	1543771,4	-166778,6	-9,8
Запаси	511321,0	485755,0	461467,2	-49853,8	-9,8
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	76844,0	69159,6	62243,6	-14600,4	-19,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	42310,0	38079,0	34271,1	-8038,9	-19,0
Дебіторська заборгованість за	111380,0	100242,0	90217,8	-21162,2	-19,0

Показник	Значення за роками, тис.грн.			Відхилення	
	2023	2024	2025	абс., тис.грн.	%
розрахунками з бюджетом					
Інша поточна дебіторська заборгованість	1982,0	1783,8	1605,4	-376,6	-19,0
Гроші та їх еквіваленти	31912,0	86085,0	263512,0	231600,0	725,7
Разом оборотні активи	775749,0	781104,4	913317,2	137568,2	17,7
Разом активи	2486299,0	2406126,9	2457088,5	-29210,5	-1,2

Джерело: розроблено автором на основі «Додаток А» та середнього темпу росту

За даними таблиці видно, що очікується зменшення активів більше ніж на 1 % внаслідок зменшення майже всіх видів активів за виключенням грошових коштів. Проте мінімізація надлишкових активів і має ставитись за мету. В першу чергу планується скоротити запаси, що є надлишковими, а також дебіторську заборгованість. В частині скорочення запасів все ж враховуються потреби виробництва таким чином, щоб оптимізація таких активів не спричинила збоїв виробничої діяльності.

В частині мінімізації дебіторської заборгованості планується до реалізації комплекс заходів з прискорення оплати. Впроваджується посилення контролю за своєчасну оплату продукції та міри з попередження її виникнення за рахунок персональної роботи з контрагентами, удосконалення роботи юридичної служби з контрактами, інтенсифікація позовної роботи.

Також планується реалізувати частину основних засобів, в яких немає великої потреби і які безпосередньо не задіяні у виробничої діяльності.

Незважаючи на безпрецедентні заходи з оптимізації запасів та дебіторської заборгованості на перших порах скорочення активів заплановано в незначних обсягах – 1,2 % за три роки через виникнення супротиву менеджерів середньої ланки.

Розглянемо прогнозний баланс пасивів. Прогнозна динаміка пасивів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» наведена у таблиці 3.9.

Таблиця 3.3 - Прогнозна динаміка пасивів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»

Таблиця 3.3 - Прогнозна динаміка пасивів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»

Показник	Значення за роками, тис.грн.			Відхилення	
	2023	2024	2023	абс., тис.грн.	%
Зареєстрований капітал	88111,0	88111,0	88111,0	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток	1264527,0	1382183,0	1556541,0	292014,0	23,1
Додатковий капітал	29229,0	27434,0	25749,0	-3480,0	-11,9
Разом власний капітал	1381867,0	1497728,0	1670401,0	288534,0	20,9
Інші довгострокові зобов'язання	471499,0	385258,0	315807,8	-155691,2	-33,0
Всього довгострокові зобов'язання	471499,0	385258,0	315807,8	-155691,2	-33,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	509975,0	418220,8	376398,8	-133576,2	-26,2
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	6558,0	5902,2	5312,0	-1246,0	-19,0
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	502,0	504,5	507,0	5,0	1,0
Інші поточні зобов'язання	115898,0	98513,3	88662,0	-27236,0	-23,5
Разом короткострокові зобов'язання	632933,0	523140,9	470879,7	-162053,3	-25,6
Разом пасиви	2486299,0	2406126,9	2457088,5	-29210,5	-1,2

Джерело: розроблено автором на основі «Додаток Б» та середнього темпу росту

За даними таблиці видно, що очікуване зменшення пасивів також в цілому відбудеться більше, ніж на 1 % за рахунок зниження розміру майже усіх видів пасивів за виключенням нерозподіленого прибутку.

Реалізація надлишкових запасів та основних засобів дозволить мати додаткові кошти, які планується спрямувати на погашення кредиторської заборгованості, в першу чергу поточної та такої, за якою нараховуються відсотки або можливими є штрафні санкції.

Зменшення кредиторської заборгованості є можливою після реалізації надлишкових активів та скорочення дебіторської заборгованості та ставилася за мету як захід покращення ліквідності та платоспроможності підприємства. Відповідно, якщо планується скоротити надлишкові активи та дебіторську заборгованість на 1,2 %, то скорочення кредиторської заборгованості можливе в цих же параметрах.

В той же час в пасивах заплановано зростання власного капіталу внаслідок зростання прибутку і невикористаної його частини. Таке явище хоч і негативно вплине на показник рентабельності власного капіталу, але покращить рівень фінансової стійкості підприємства.

В подальшому зменшення надлишкової частини власного капіталу є можливим шляхом виплати дивідендів. Однак в 2023 – 2025 роках дивіденди не заплановано через наявність ознак кризового стану підприємства.

Планові значення балансу дозволяють прогнозувати надлишок (нестачу) платіжного балансу, розрахунки якого наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Прогноз надлишку (нестачі) платіжного балансу

Активи	Значення за роками, тис.грн.		Пасиви	Значення за роками, тис.грн.		Надлишок (нестача) платіжного балансу	
	2023	2024		2023	2024	2023	2024
A1	31912,0	86085,0	П1	517035,0	424627,6	-485123,0	-338542,6
A2	511321,0	485755,0	П2	115898,0	98513,3	395423,0	387241,7
A3	232516,0	209264,4	П3	471499,0	385258,0	-238983,0	-175993,6
A4	1710550,0	1625022,5	П4	1381867,0	1497728,0	328683,0	127294,5
Баланс	2486299,0	2406126,9	Баланс	2486299,0	2406126,9	-	-

Джерело: розроблено автором на основі табл. 3.2. 3.2

Результати аналізу в табл. 3.4 дозволяють прогнозувати надлишок запасів та основних засобів навіть після реалізації заходів оптимізації надлишкових активів. Натомість відзначимо прогнозний дефіцит грошових коштів та їх еквівалентів.

Праналізуємо платоспроможність підприємства за основними показниками платоспроможності: коефіцієнтом фінансової незалежності, коефіцієнтом структури капіталу та коефіцієнтом фінансування.

Таблиця 3.5- Прогнозна динаміка показників фінансової стійкості

Показник	Значення за роками			Відхилення	
	2023	2024	2025	абс.,	%
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,56	0,62	0,68	0,1	-
Коефіцієнт структури капіталу	0,80	0,61	0,47	-0,3	-
Коефіцієнт фінансування	2,18	1,99	1,7	-0,5	-

Джерело: розроблено автором на основі 3.1, 3.3

За даними таблиці видно, що очікується покращення фінансової стійкості підприємства. В першу чергу це заплановано через зростання власного капіталу, через збільшення невикористаного прибутку та скорочення зобов'язань завдяки реалізації та оптимізації надлишкових активів.

Також пропонуємо розглянути платоспроможність підприємства у розрізі змін показників ліквідності.

Прогнозна динаміка коефіцієнтів ліквідності наведена у таблиці 3.6

Таблиця 3.6 - Прогнозна динаміка коефіцієнтів ліквідності

Показник	Значення за роками			Відхилення	
	2023	2024	2025	абс.	%
Дебіторська заборгованість, тис.грн.	232516,0	209264,4	188338,0	-44178,0	-19,0
Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції, тис.грн.	31912,0	86085,0	263512,0	231600,0	725,7
Запаси, тис.грн.	511321,0	485755,0	461467,2	-49853,8	-9,8
Разом оборотні активи, тис.грн.	775749,0	781104,4	913317,2	137568,2	17,7
Короткострокові зобов'язання, тис.грн.	632933,0	523140,9	470879,7	-162053,3	-25,6
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,23	1,49	1,94	0,7	-
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,42	0,56	0,96	0,5	-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,05	0,16	0,56	0,5	-

Джерело: розроблено автором на основі табл. 3.1, 3.2

За даними таблиці видно, що очікується покращення показників ліквідності підприємства внаслідок зменшення кредиторської заборгованості більшими темпами в порівнянні зі зменшенням дебіторської. Планується також збільшення грошових коштів внаслідок реалізації надлишкових активів, що також покращить ліквідність балансу підприємства.

До напрямків підвищення платоспроможності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» також відносяться:

1) Доцільність запровадити оперативне управління активами як спосіб покращення платоспроможності. На нашу думку, оперативне управління - це короткострокове управління. Це означає, що заходи управлінського

контролю повинні бути зосереджені на управлінні наявними активами. З цієї точки зору можна виділити основні аспекти оперативного управління.

По-перше, важливо підтримувати мінімальний рівень запасів, необхідний для діяльності підприємства. Для цього слід створити підсистеми автоматичного контролю за розміром запасів, в чому знову ж таки може допомогти застосування штучного інтелекту.

Функції підсистеми включають контроль за рухом запасів, формування інформації про залишки та визначення критичних обсягів. Оптимізація політики контролю запасів є дуже важливою в управлінні запасами. Ефективне управління запасами вимагає знаходження оптимального обсягу фінансових ресурсів, що інвестуються в запаси, та мінімізації загальних витрат, пов'язаних зі зберіганням та експлуатацією. Теорія управління запасами розробила спеціальні моделі для визначення кількості та частоти замовлень на один запас. Великі закупівлі товарів призводить до великих середньорічних запасів і високих витрат на зберігання. Однак витрати на закупівлі можуть зростати зі зменшенням розміру партії. Крім того, компанія може витрачати кошти на розміщення замовлень, закупівлю, обробку рахунків-фактур та інші дії, пов'язані із закупівлею кожної партії сировини.

Важливо також удосконалити процеси управління заборгованістю шляхом класифікації дебіторської заборгованості, постійного аналізу її стану та визначення критичних рівнів, при яких безнадійні борги не можуть бути прийняті.

2) Для максимізації грошових потоків підприємстві слід розробити та впровадити систему взаємовідносин зі своїми постачальниками. Зокрема, застосовувати гнучкі умови та форми оплати, такі як авансові платежі з мінімальною ціною продажу або часткові авансові платежі в поєднанні з продажем товарів у кредит. Часткова передоплата - це поєднання передоплати та продажу товарів у кредит. При цьому право власності на продані товари зберігається за продавцем до моменту отримання повної оплати. Використовується в довгострокових контрактах для забезпечення

регулярного надходження грошових коштів залежно від ступеня завершеності певного етапу робіт. Банківські гарантії означають, що банк виплатить необхідну суму в разі дефолту позичальника.

Таким чином, управління платоспроможністю з точки зору управління бізнесом пов'язане з вибором найбільш прийнятної політики управління обсягом, складом і структурою оборотних активів (зокрема, запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів).

3) Ще одним способом зміцнення негайної платоспроможності організації є перегляд політики залучення позикових коштів. Тобто, позитивний результат дасть оцінка можливості надання пріоритету довгостроковим кредитам над короткостроковими.

Це дозволить зменшити поточні зобов'язання, подовжити період повернення позикових коштів та відсотків за ними, а також автоматично подовжить період розпорядження цими коштами та власними оборотними коштами.

3.3. Рекомендації щодо підвищення прибутковості та рентабельності підприємства

Проведений аналіз діяльності підприємства показав, що в цілому діяльність досліджуваного суб'єкта була прибутковою за виключенням 2022 року. Поява збитків у 2022 році зумовлено стрімким зростанням витрат за такими позиціями:

- «Інші витрати»;
- «Інші операційні витрати».

Всі інші показники діяльності підприємства в цілому залишились в параметрах 2020 – 2021 років, хоча і з невеликими відхиленнями.

Відповідне зростання витрат є нетиповим та зумовлено умовами складного соціально-економічного та політичного стану країни в цей період.

Отже в цілому є кризовими та не пов'язаними з нормальним ходом виробничо-комерційної діяльності.

Таким чином, в майбутньому: 2023 та подальші роки – зростання цих витрат не планується а їх обсяг очікується в межах 2021 та 2020 років. Отже діяльність підприємства в 2023 та подальшому очікується як прибуткова.

Незважаючи на подальшу прибуткову діяльність на підприємстві залишається хронічна проблема, що пов'язана з відносно маленькими значеннями показників рентабельності активів (ROA) та рентабельності власного капіталу (ROE). Динаміка значень цих показників наведена на рис.

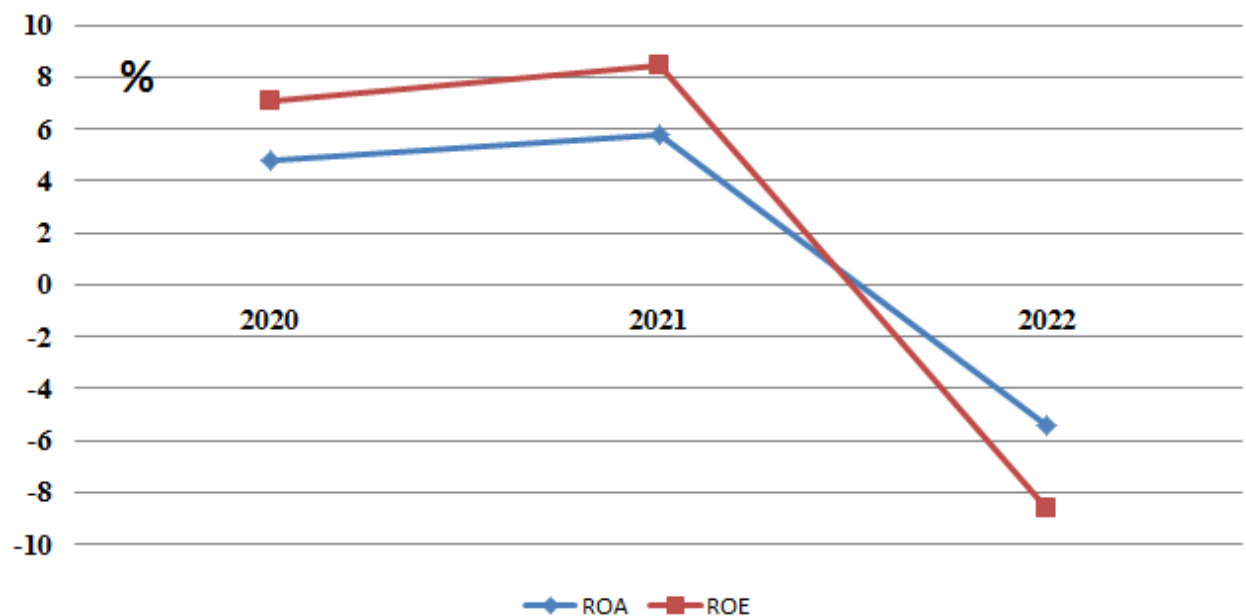

Рисунок 3.2 – Динаміка показників рентабельності активів та власного капіталу підприємства протягом 2020-2022 років

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Якщо навіть не брати до уваги значення 2022 року, які були нетиповими та кризовими для підприємства, то у 2020 – 2021 році значення рентабельності активів досягало в середньому 5,3 %, а рентабельності власного капіталу – 7,8 %, що є проблемою.

Для нормального розвитку та масштабування бізнесу підприємство має використовувати банківські позики. Однак для цього рентабельність його активів має перевищувати ціну такого виду пасивів, тобто розміру відсотків

за банківськими кредитами. В сучасних умовах розмір відсотків за банківськими позиками в країні сягає 17 – 23 % річних, в той час, як значення рентабельності активів підприємства не дотягує навіть до значення 6 %.

Значення рентабельності власного капіталу є також важливим, оскільки його розмір є цікавим для власників підприємства.

По-перше, такі власники порівнюють значення ROE з інфляцією. Тому як мінімум, рентабельність власного капіталу має перевищувати темп інфляції. В іншому разі відбувається знецінення власного капіталу і власникам має сенс вийти з цього бізнесу та позбутися (продати) таке підприємство.

По-друге, власники порівнюють значення ROE з дохідністю вкладання капіталу в інші широковідомі альтернативи вкладання капіталу на фінансовому ринку (облігації, акції). Якщо на фінансовому ринку є можливість вкласти свій капітал в більш ефективні альтернативи, то теж виникає питання щодо виходу з наявного бізнесу та продажу підприємства.

Сучасне значення ROE навіть в розмірі 8 % як не перевищує інфляцію, так і ефективність вкладання капіталу в інші широковідомі альтернативи на фінансовому ринку.

Отже підприємству – його керівникам треба збільшувати як показник ROA так і ROE. В іншому разі економічна недоцільність використання банківського кредитування зумовить бар'єр масштабування і розвитку, а знецінення власного капіталу зумовить вихід власників з бізнесу.

Для збільшення показників ROA і ROE необхідно збільшувати прибуток. Для цього необхідно збільшувати дохід та зменшувати витрати. На це спрямована діяльність менеджерів по збуту та інших служб. Однак можливості зростання прибутку є об'єктивно обмеженими.

Іншим шляхом максимізації ROA і ROE є оптимізація розміру активів та власного капіталу. В такому разі є сенс говорити про таргетування показників рентабельності активів та власного капіталу. Ці показники є пов'язаними, тому логіка їх таргетування є ідентичною.

Отже для покращення фінансового стану підприємства ми вважаємо необхідним і доцільним таргетувати (максимізувати) рентабельність активів і власного капіталу.

Таргетування як явище в управлінні, особливо на макрорівні, вже не є рідкістю. На макро-рівні часто чуємо про таргетуванні інфляції, грошово-кредитної політики. На мікрорівні термін практично не використовується, крім як у таргетуванні реклами. Але за фактом в організаціях таргетування різних показників має місце, однак називається інакше: досягнення поставлених цілей та завдань.

Слово "таргетування" має іноземне коріння і походить від англійського "target" - тобто "мета". Можна зустріти різні переклади «targeting», але насправді воно означає скоординовані дії задля досягнення поставленої мети. У такому розумінні поняття ми і використовуватимемо слово таргетування стосовно рентабельності активів та власного капіталу.

Навіщо ж таргетувати рентабельність активів та власного капіталу підприємств, коли менеджери таких підприємств і так стурбовані та працюють над максимізацією доходів та прибутків? Проблема полягає у посиленні розриву взаємодії власників підприємства та менеджерів, коли кожна зі сторін має свої інтереси. Дуже часто власники – акціонери – бачать та слухають менеджерів свого підприємства один раз на рік на затвердження звіту. При цьому керівництво підприємства намагається проштовхнути потрібні саме собі рішення.

Для власників важливим є показник рентабельності власного капіталу. Менеджери, включаючи генерального директора, працюють над максимізацією доходів та прибутку. З одного боку, максимізація зазначених показників прямо-пропорційно впливає рентабельність власного капіталу, але, з іншого боку, на останню впливає і оптимальність розмірів власного капіталу та активів, досягати яку менеджери не прагнуть суб'єктивних причин.

Навіщо таргетувати рентабельність активів, коли для власників важливо максимізувати рентабельність власного капіталу? На наше переконання, логіка та механізми таргетування цих показників практично однакові і мають тісну кореляцію, що пов'язано з оптимізацією структури активів та пасивів. Досягнення таргету за рентабельністю активів є істотним кроком у досягненні таргету рентабельності власного капіталу.

На досліджуваному підприємстві ця проблема є актуальною, оскільки за класичними правилами фінансового менеджменту у довгостроковій перспективі рентабельність активів має перевищувати ціну позикового капіталу, а рентабельність власного капіталу – рівень інфляції. Дотримання цих правил дозволить підприємству існувати та розвиватися.

Таргетування відрізняється від планування. Таргетують те, що у звичайних умовах досягти проблематично, коли потрібні особливі зусилля та управлінські впливи, умовно кажучи вольові чи навіть «силові». Таке таргетування мають здійснювати менеджери підприємства, а не власники. Останні можуть лише приймати рішення про купівлю нових акцій або продаж марного бізнесу.

Причинами необхідності таргетування показників рентабельності власного капіталу та активів є:

- 1) високий рівень інфляції, який треба подолати із запасом для показника рентабельності власного капіталу;
- 2) високий рівень ризику підприємств агропромислового комплексу;
- 3) високий рівень ціни позикового капіталу фінансовому ринку для досліджуваного підприємства;
- 4) відсутність зацікавленості, а іноді і протидія в максимізації розглянутих показників менеджерами середнього і навіть вищого ешелону.

Для власника підприємства немає доцільності володіти таким активом, якщо рентабельність його власного капіталу не покриває навіть інфляцію. У такому разі у довгостроковій перспективі бізнес буде або згорнутий або

проданий іншому власнику. Однак і новий власник замислиться про доцільність та необхідність кардинальних змін.

Отже менеджерам слід забезпечувати необхідний для власника таргет рівня рентабельності власного капіталу, інакше всі вони втратять роботу.

Якщо мова заходить за таргетування, то ключовою умовою є значення таргету досліджуваного показника. Таргет, тобто необхідна мета за показником рентабельність власного капіталу (P_{BK}) має перевищувати річну інфляцію (I), а також передбачати реальний прибуток власника (Pr) та надбавку за ризик (Hr): $P_{BK} = I + Pr + Hr$, (3.1)

Де

I – інфляція

Pr – реальний прибуток власника

Hr – надбавка за ризик.

Для показників реального прибутку та надбавки за ризик немає чітко визначених значень. Цільовий реальний прибуток власника бізнесу може перебувати в межах 2 - 5%. Мінімальне значення надбавки за ризик визначимо в розмірі 5%.

У результаті: $Pr + Hr = 10\%$.

Фактично рівень інфляції становить близько 15% річних на тривалому відрізок часу.

Інфляція є внутрішнім економічним ворогом для підприємств із тривалим виробничим та (або) фінансовим циклом, чим також характеризуються досліджуване підприємства. Тому для нього додатковим фактором ризику є високий рівень інфляції.

У результаті за поданими розрахунками для досліджуваного підприємства таргет показника рентабельності власного капіталу має бути на рівні: $15 + 5 + 5 = 25\%$.

І якщо навіть власники підприємства погодяться суб'єктивно знизити цільовий реальний прибуток та надбавку за ризик, то інфляцію треба об'єктивно подолати, інакше матиме місце знецінення власного капіталу.

Якщо власників підприємства турбує лише рентабельність власного капіталу, то, начебто, таргетування ним можна й обмежитися.

Рентабельність активів має аналогічний підхід до таргетування як шляхом максимізації доходів і прибутків, і мінімізацією використовуваних активів (власного капіталу). Однак рентабельність активів це ключовий фактор у використанні кредитів та позикових коштів.

Використання позикового капіталу дозволяє масштабувати бізнес. Масштабування бізнесу, тобто збільшення обсягів продажів, дозволяє використовувати операційний важіль і за рахунок цього збільшувати прибуток, а отже, і всі показники рентабельності.

Використання позикового капіталу базується на фундаментальному правилі фінансового менеджменту: рентабельність активів має перевищувати ціну позикового капіталу. Тільки в цьому випадку матиме місце позитивний вплив фінансового важеля зростання рентабельності власного капіталу. В іншому випадку значення останньої знижуватиметься. У результаті таргетування рентабельності активів надає прямий вплив і на максимізацію рентабельності власного капіталу.

У результаті використання позикового капіталу дозволяє використовувати як операційний, і фінансовий важіль. Бар'єром успішного застосування фінансового важеля для максимізації рентабельності власного капіталу є вже не інфляція, а висока ставка за кредитами. У разі низьких ставок, рентабельність активів можна було б і не таргетувати. Однак необхідність використання позикового капіталу та високі ставки за такими кредитами зумовлюють необхідність таргетування рентабельності активів.

На фінансовому ринку реальна ставка за кредитами для середньостатистичного підприємства може коливатися в межах 15 - 20% річних та доходити у деяких випадках до 25%. Тому таргет за рентабельністю активів має бути на рівні не нижче 25%, навіть якщо вартість кредитів становить 15%, тобто на 5% вище.

Якби менеджери підприємства мотивовані у максимізації показників рентабельності активів та власного капіталу, то таргетувати їх не мало б сенсу. Однак така мотивація практично відсутня і часто має місце навіть протидія. В основному зусилля таких менеджерів спрямовані на максимізацію виручки та прибутку і в цьому відношенні вони йдуть шляхом максимізації показників рентабельності активів і власного капіталу, а в іншому – «шляхи розходяться».

Наступним напрямом максимізації таких показників є мінімізація активів та власного капіталу. І в цьому відношенні у менеджерів немає не тільки розуміння, а й навіть є протидія. Мається на увазі мінімізація активів у частині лише надлишкових і непотрібних задля досягнення результатів діяльності. Однак поняття «непотрібне» у кожного своє.

Іти шляхом мінімізації надлишкових активів і власного капіталу – для менеджерів підприємства це означає вийти із зони комфорту і прийти в зону дискомфорту, ризику: позбутися зайвих запасів, неліквідів, додаткового кондиціонера та автомобіля, які створювали комфорт та затишок в офісі. Мінімізація запасів та довгострокових активів призводить до підвищення ризику зривів операційної діяльності, зниження комфортності в роботі. Мінімізація власного капіталу – до зниження резервів та рівня платоспроможності. При цьому зниження власного капіталу відбувається одночасно зі зниженням розміру активів, роблячи структуру балансу підприємства ризикованішою. Зрозуміло, що жоден розсудливий менеджер не буде в такому зацікавлений, і в цьому між власниками та акціонерами закладено протиріччя.

Тому таргетування показників рентабельності активів та власного капіталу спрямоване на нейтралізацію протидії менеджерів у максимізації цих показників, у тому числі шляхом зниження обсягу знаменника у формулі їх визначення. Розмір активів знижується на величину непотрібних запасів, офісної техніки та транспортних засобів, які мають бути реалізовані. Розмір власного капіталу легко зменшити виплатою дивідендів.

Таргетування - не просто план і не просто ціль. Це, скоріше, цілеспрямований алгоритм дій, який реалізується комплементарно до поточного планування на підприємстві. В такому сенсі таргетування – це не альтернатива і не заміна звичайного планування; це доповнення, яке має стати гармонійним та взаємопов'язаним із поточним плануванням.

Схематично запропонований алгоритм представлений рис.3.3.

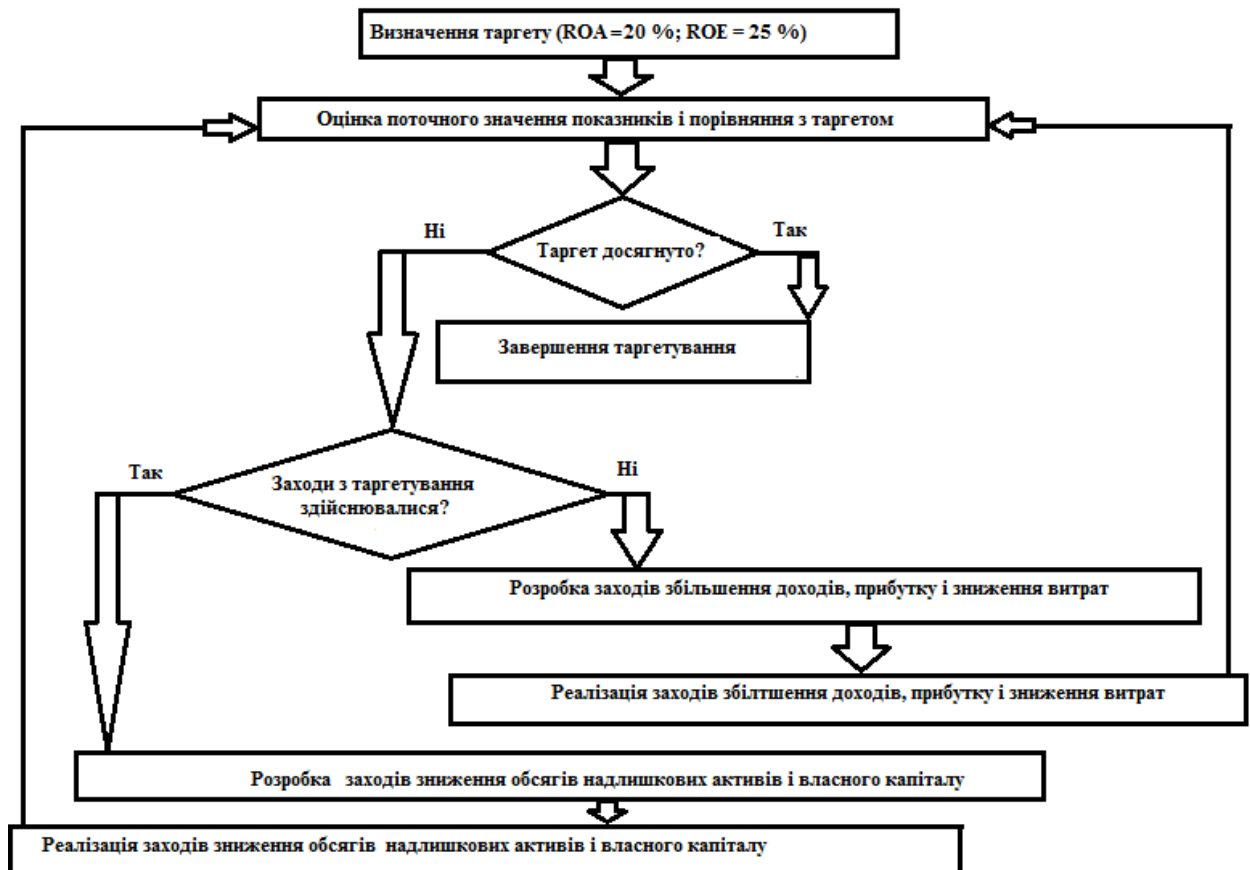

Рисунок 3.3 – Пропонований алгоритм таргетування рентабельності активів і власного капіталу [8]

З даного алгоритму випливає, що дії щодо підвищення доходів і прибутку, зниження витрат є первинними, оскільки як дозволяють досягти мети, так і є звичними для менеджерів і знижують рівень ризику. Однак якщо таких заходів недостатньо для досягнення цілей, тоді реалізуються плани зниження обсягів зайвих активів і надлишкового власного капіталу. Ці заходи є вторинними, оскільки зустрічають опір менеджерів та підвищують ризик, а отже – більш проблемні та трудомісткі.

Прогнозні показники рентабельності наведено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 - Прогнозні показники рентабельності за реалістичним сценарієм

Показник	Значення за роками			Відхилення	
	2023	2024	2025	абс.	%
Чистий прибуток, тис.грн.	144538,4	303310,9	497833,9	353295,5	244,4
Чистий дохід, тис.грн.	3393598,7	3902638,5	4488034,3	1094435,6	32,3
Собівартість, тис.грн.	2882116,0	3170327,6	3487360,4	605244,4	21,0
Середньорічна вартість активів, тис.грн.	2486299,0	2406126,9	2457088,5	-29210,5	-1,2
Рентабельність продажів, %	4,26	7,77	11,09	6,8	-
Рентабельність виробництва, %	5,02	9,57	14,28	9,3	-
Рентабельність активів, %	5,81	12,61	20,26	14,4	-
Рентабельність власного капіталу, %	10,46	20,25	29,80	19,3	-

Джерело: розроблено автором на основі табл.3.1,3.2,3.3

За даними таблиці видно, що очікується зростання показників рентабельності. Такі результати очікуються як через збільшення чистого прибутку внаслідок інтенсифікації збутової діяльності, так і зменшення і оптимізації надлишкових активів.

Незважаючи на зростання обсягу власного капіталу через збільшення невикористаного прибутку все ж очікується позитивна динаміка рентабельності власного капіталу. Це відбудеться через зростання чистого прибутку більшими темпами в порівнянні із збільшенням розміру власного капіталу.

Зокрема у 2025 році планується досягнення таргету за показниками рентабельності активів і власного капіталу (рис. 3.4).

Рис.3.4. - Динаміка планових значень показників рентабельності активів і власного капіталу внаслідок реалізації запропонованих заходів

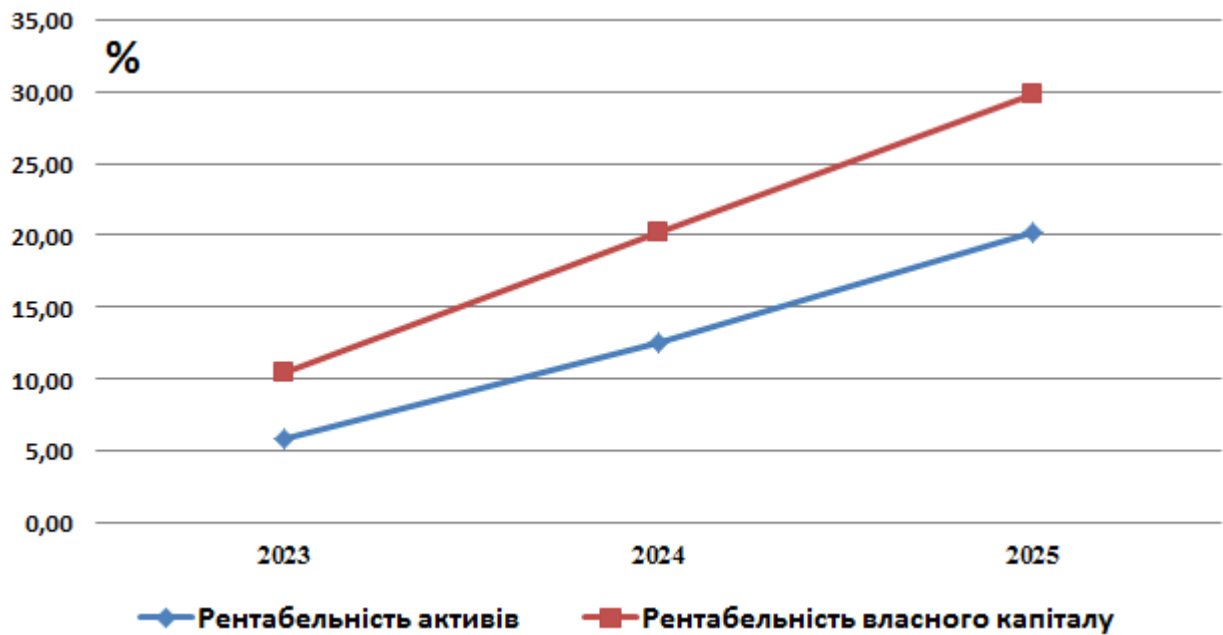

Рисунок 3.4 – Динаміка планових значень показників рентабельності активів і власного капіталу внаслідок реалізації запропонованих заходів
Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Досягнуті значення показників рентабельності дозволять підприємству користатися за потребою банківськими позиками та нейтралізувати загрозу знецінення власного капіталу, або його вихід з бізнесу.

Розглянемо основні заходи із підвищення прибутковості та рентабельності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» :

- Збільшення обсягів реалізації. Збільшення обсягів реалізації сприятиме зростанню прибутку за рахунок скорочення питомої ваги постійних витрат на одиницю продукції. Зростання обсягів реалізації повинно відбуватись за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів підприємства
- Скорочення витрат. Скорочення витрат сприяє зростанню прибутку. Скорочення собівартості виробництва та реалізації повинно відбуватись за рахунок більш ефективного використання ресурсів підприємства

- Оптимізація цінової політики. Оптимізація цінової політики повинна враховувати, що підприємству недоцільно постійно дотримуватись політики низьких цін, але іноді зростання цін спричиняє скорочення. Необхідно розроблювати на підприємстві стратегію ціноутворення, застосування знижок та акцій
- Впровадження економічно обґрунтованих норм. Економічно і технічно обґрунтовані норми й нормативи, їх своєчасний перегляд сприяють скороченню виробничих витрат. На підприємстві повинні бути розроблені норми запасів, матеріалів, сировини, готової продукції та інших оборотних активів
- Впровадження НТП. Впровадження НТП сприятиме економії ресурсів та підвищенню продуктивності праці та якості продукції, забезпечення конкурентних переваг. Доцільно впроваджувати автоматизовані системи управління, постійно удосконалювати техніку та технологію.
- Підвищення продуктивності праці. Зростання продуктивності праці сприяє скороченню витрат на одиницю продукції. Можливо за рахунок впровадження обґрунтованої та ефективної системи мотивації.
- Покращення якості продукції. Сприяє зростанню прибутку за рахунок скорочення витрат на виправлення браку, а також збільшення обсягів реалізації. Необхідно забезпечити систематичний контроль за якістю продукції, а також у систему мотивації впровадити додаткові мотивуючі заходи за забезпечення та підвищення якості продукції.
- Маркетингова компанія. Ефективний маркетинг сприяє зростанню обсягів виробництва. Необхідно розроблювати ефективну маркетингову стратегію.

Таким чином, з метою збільшення прибутковості та рентабельності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» доцільним є проведення систематичного та детального аналізу потенціалу підприємства, тобто визначення резервів зниження собівартості продукції, а також зосередження уваги на взаємодії з ринком, тобто проведення аналізу зовнішнього

середовища. Не менш важливим є бути технологічними, впроваджувати нові системи та постійно моніторити ринок щодо запровадження певних змін серед конкурентів. Загалом, вищепредставлені заходи можуть значно вплинути на підвищення прибутковості та рентабельності нашого підприємства.

ВИСНОВКИ

За результатами здійсненого дослідження у кваліфікаційній магістерській дипломній роботі можна зробити наступні основ висновки:

1. Розгляд теоретико-методичних засад фінансового аналізу підприємства дозволив встановити, що фінансовий аналіз є сукупністю методичних прийомів, що використовуються для дослідження фінансових відносин суб'єктів господарювання. Класифікація фінансового аналізу відбувається за критеріями: об'єкт, суб'єкт, зміст і повнота дослідження, період проведення, регулярність проведення. Мета проведення фінансового аналізу - виявлення внутрішніх факторів, що можуть позитивно впливати на ринкову цінність підприємства та визначення можливостей для його розвитку. Ця мета досягається шляхом послідовного вирішення **завдань** фінансового аналізу таких як: оцінка фінансових результатів, аналіз і прогнозування ключових показників фінансового стану підприємства, що включає в себе оцінку фінансової стійкості, платоспроможності та фінансового ризику, аналіз формування та використання фінансових ресурсів, що досліджує процеси залучення та ефективного використання грошових засобів, аналіз ефективності використання капіталу, що оцінює результативність вкладення капіталу у різні проекти та об'єкти, аналіз кредитоспроможності підприємства, що визначає його здатність виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами.

2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу включає фінансову звітність підприємства (звіт про фінансовий стан, звіт про сукупний дохід, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до фінансових звітів), управлінська, статистична та податкова звітність, бізнес-плани, бюджети, кошториси, поза облікова інформація, правова, нормативно-довідкова, аудиторські висновки тощо.

3. Система показників фінансового аналізу включає показники ліквідності, фінансової стабільності, матеріаломісткості, фондомісткості,

показників рентабельності і ділової активності та інші. Традиційні методи фінансового аналізу включають системи різних показників та оцінки коефіцієнтів, прогнозування балансу та аналіз статистики. До інноваційних методів відноситься застосування штучного інтелекту для пришвидшення та спрощення обліку, проте консерватизм та неготовність керівництва до змін є основною перешкодою.

4. Акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є одним з найстаріших українських підприємств-виробників кондитерських виробів, провідним вітчизняним виробником. За результатами проведення фінансового аналізу АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» було визначено, що активи протягом 2020-2022 рр. мають тенденцію до зростання, зокрема за рахунок зростання оборотних активів протягом досліджуваного періоду; разом з тим, необоротні активи мають нерівномірну динаміку, а саме, відбувається їх скорочення протягом 2020-2021 рр., але протягом 2021-2022р. – зростання. Пасиви підприємства також зростають, у тому числі за рахунок зростання довгострокових зобов'язань та забезпечень протягом 2020-2022р.; разом з тим, власний капітал підприємства зростає протягом 2020-2021 рр., а протягом 2021-2022 рр. скорочується за рахунок отримання підприємством збитку у 2022р.; а короткострокові зобов'язання та забезпечення скорочуються протягом 2020-2021рр., але зростають протягом 2021-2022р.

5. АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» було прибутковим протягом 2020-2021 рр., але у 2022р. фінансовим результатом діяльності підприємства став збиток. За показниками коефіцієнтів поточної та швидкої ліквідності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є платоспроможним, але має неліквідну структуру балансу; коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про те, що підприємству не вистачає абсолютно ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань.

6. Аналіз ліквідності балансу показав недостатність абсолютно ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. Показники

фінансової стійкості мають нерівномірну динаміку протягом досліджуваного періоду, а у 2022 р. скорочуються, що вказує на зниження фінансової стійкості підприємства. Основною причиною чого може бути зниження попиту через війну.

7. Показники ділової активності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» протягом 2020-2022 рр. мають нерівномірну динаміку, що у цілому свідчить про недостатню ефективність управління активами, власним капіталом та розрахунками із дебіторами та кредиторами., а у 2022 році спотерігається значне їх зменшення загалом, що вказує на необхідність застосування заходів щодо підвищення ефективності діяльності показників АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч».

8. Рентабельність підприємства значно знижується у 2022 році у порівнянні з 2021, 2020 роками. Коефіцієнт рентабельності активів, власного капіталу, рентабельності прибутковості - стають від'ємними. Середня дохідність, яку можуть очікувати капіталодаці зростає у 2022 році у порівнянні з 2021, проте джерелом фінансування розширення збутової діяльності для збільшення продажів є позики, а при динаміці зменшення рентабельності продажу у підприємства можуть виникнути проблеми з джерелами фінансування цих позик.

9. Для покращення оптимізації формування фінансових ресурсів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» запропоновано наступні заходи: використання штучного інтелекту для полегшення обліку, запровадження нової технології NFC на свитках, підвищення працездатності, мотивації та обізнаності персоналу, контроль за використанням та оптимізація наявних ресурсів, таргетування показників рентабельності.

10. Доцільними напрямками підвищення платоспроможності АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» є: запровадження оперативного управління активами як засіб покращення платоспроможності; удосконалення системи взаємовідносин зі своїми постачальниками; систематичний моніторинг платоспроможності та ліквідності підприємства.

11. Основими напрямками підвищення прибутковості та рентабельності є: збільшення обсягів реалізації, скорочення витрат, оптимізація цінової політики, впровадження економічно обґрунтованих норм, підвищення продуктивності праці, покращення якості продукції, удосконалення маркетингової компанії.

12. Для підвищення прибутковості та рентабельності підприємства було запропоновано таргетування рентабельності. Було розроблено план таргетування рентабельності та визначено таргет для ROE-25%, ROA-20%. Прогнозні показники виявили, що у 2025 році підприємству вдасться досягти поставленої цілі, при чіткому виконанні алгоритму.

13. Підприємству необхідно акцентувати увагу на розробці сценарії з урахуванням відповідних можливих ринкових змін на зовнішньому та внутрішньому ринках та детально проводити аналіз потенціалу підприємства для забезпечення подальшого успішного існування на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балаш Л. Я., Бінерт О. В., Лисюк О. В. Особливості антикризового розвитку підприємствами. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. № 3 (14). С. 136-140.
2. Биховченко В., Синиця О. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства на прикладі ПрАТ Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України». Науковий огляд. 2019. - № 2(55)
3. Бланк І. О Кредитна кооперація. Форми економічної самопомогі сільського і міського населення у світі та в Україні, посібник, (теорія, методологія, практика). К.: Глобус, 2018. 330 с.
4. Бойчик І. М Удосконалення організації управління фінансовою діяльністю підприємства. *Економічний вісник НГУ*. 2018. № 1. с. 63-75.
5. Болотнов Д. Г. Особливості антикризового розвитку управління вітчизняними підприємствами. *Інновації та розвиток*. 2022. №2. с. 171-176.
6. Воронкова А.Е., Калюжна Н.Г., Отенко В.І. Управлінські рішення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: [монографія]. Х.: Інжек, 2018. 512 с.
7. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: монографія К.: Центр учбової літератури, 2019. С. 256.
8. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Харків: ІНЖЕК, 2018. 308 с.
9. Докуніна К.І. Антикризове управління підприємством: сутність поняття та функції. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36 (1). С. 113-116.
10. Звіт незалежного аудитора АТ ЛКФ Світоч_Фінансова звітність за 2020рік URL: <https://l2l.bar/ZZyJPY>

11. Звіт незалежного аудитора АТ ЛКФ Світоч_Фінансова звітність за 2021 рік URL: <https://l2l.bar/PmkMKL>
12. Звіт незалежного аудитора АТ ЛКФ Світоч_Фінансова звітність за 2022 рік URL: https://clarityproject.info/edr/00382154/finances?current_year=2021
13. Звітність підприємства : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальність 7.050106 «Облік і аудит». За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця та Н.А. Остап'юк – Житомир : ЖДТУ, 2019 – 428с
14. І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. Управління фінансами, посібник, – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 156 с.31
15. Кейт Кроуфорд. Книга Atlas of AI. Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence., переклад з англ.мови, Остапчук О.В, Меланіна Д.К. с. 67-69. 2019.
16. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Кам'янське, ДДТУ, 2019 р. 223 с.
17. Коробко О.М. Бухгалтерська фінансова звітність : методологія складання і практика використання – Автореферат дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.06.04 – «Бухгалтерського обліку , аналіз та аудит» - Національний аграрний університет, Київ , 2018
18. Лизогуб, М. М. Індикатори фінансової стійкості як засіб оцінки ефективності фінансової системи України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. С. 99-102.
19. Лисевич С.Г., Веліканова В.К. Управління фінансовою стійкістю підприємств та фактори, що впливають на неї. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. Вип. 1 (6). Том 2. С. 211—215.
20. Литвин Б.М. Економіко-аналітична діяльність в організації: підручник. К.: Хай-Тек Прес, 2019. 423 с.

21. Менеджмент. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
22. Менеджмент: навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
23. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена Наказом Міністерства фінансів України 14.02.2006 №170.
24. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 27.06.1997 р. № 81
25. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств., Науковий віник. 2020 р., URL: <http://www.ukrcoop-journal.com.ua/2010-3/num/Cskljar.htm>.
26. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством [Текст]: звітпро НДР (заключний) / Кер. М.В. Костель. – Суми: СумДУ, 2020. – 84 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53419>
27. Міщук Є. В., Сідорова І. І. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 54-57.
28. Онісіфорова В. Ю., Сідельнікова В. К. Актуальні аспекти антикризового управління підприємством. Проблеми і перспективи розвитку підприємства: зб. наук. пр. 2020. № 2 (25). С. 137-145
29. Оптимізація структури капіталу підприємства. Запорізький національний університет: URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2010_4/files/EC410_35.pdf.

30. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально—методичний посібник / З.Б. Живко, О.В. Черевко, Н.В. Зачосова, М. О. Живко, О.Б. Баворовська, В.О. Занора; за ред. З.Б. Живко. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 123 с.
31. Перевозова І.В. Номінативне поле концепту «економічна експертиза» в сучасних умовах його застосування в процесі здійснення фінансового контролю Економіка: реалії часу. 2013. № 2. С. 150-156. ЦКБ: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2013_2_22
32. Подольська В.О., Ярім О.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. 2018. 488с.
33. Селезньова Г. О., Іпполітова І. Я. Ефективність системи управління підприємством. Інфраструктура ринку. 2020. № 38. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2020> (дата звернення: 12.03.2023).
34. Сіменко І. В. Якість систем управління підприємствами: методологія, організація, практика: монографія. Донецьк : ДонНУЕТ, 2019. 394 с.
35. Сокольська Р. Б, Зелікман В.Д. , Т. Акімова Фінансовий аналіз: Ч. 2. Спеціальні методи фінансового аналізу ///Дніпро: НМетАУ, 2019. – с.76
36. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: підручник. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 156 с.
37. Терещенко О.О., Конєва Т.А. Формалізація критеріїв політики фінансування підприємства // Проблеми системного підходу в економіці.ВИПУСК № 3(77)-2, 2020. – С. 88-97. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-3-33>
38. Томчук О.Ф., Левчук О. Ф. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства. Молодий вчений». 2019. № 9 (73) - С. 480-486

39. Фінансова звітність АТ «львівська кондитерська фабрика "Світоч", 2020, URL: https://clarity-project.info/edr/00382154/finances?current_year=2020
40. Фінансова звітність АТ «львівська кондитерська фабрика "Світоч", 2021, URL: https://clarity-project.info/edr/00382154/finances?current_year=2021
41. Фінансова звітність АТ «львівська кондитерська фабрика "Світоч", 2022, URL: https://clarity-project.info/edr/00382154/finances?current_year=2022
42. Фінансовий аналіз – навчальний посібник/ М. Р. Лучко , С. М. Жукевич ,Фаріон А. І., – Тернопіль: ТНЕУ, – 2019 – 304 с.
43. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] / Ткаченко І. П. Кам'янське //консп. лек. для студ. усіх форм навч. – 2018. – 223 с. – Режим доступу <http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-k192.pdf>.
44. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки [Електронний ресурс] / О. О. Яцук, Н. Ю. Захарова // Вчені записки, 2018
45. Empirical Evidencefor Ukraine and European Union Countries / М. Palienko, O. Lyulyov // Socio Economic Challenges. – 2018. – №2(1). – P.103-116. DOI: 10.21272/sec.2(1).103-116.2018
46. Jakub S. Economic Value Added as a Measurement Tool of Financial Performance / S. Jakub , V. Bartosova , E. Kicova // Procedia Economics and Finance. – 2021. – P.484 – 489.
47. Kaya H.D. Government Support, Entrepreneurial Activity and Firm Growth H.D. Kaya // Socio Economic Challenges. – 2019. – №1(3). – P.5–12. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.3\(3\).5-12.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(3).5-12.2019).
48. Louis R. A new economic order for global prosperity / R. Louis // Socio Economic Challenges. – 2017. – №1(2). – P.52-58. DOI: 10.21272/sec.1(2).52-59.2018

49. Makiyan S.N. Macroeconomic in dices and capital market: evidence fro Tehran Stock Market / S.N. Makiyan, H. Alibeiki // Socio Economic Challenges. – 2017. – №1(2). – P.19-26. DOI: 10.21272/sec.1(2).19-26.2019.
50. Musa H. Financial Supportto Small and Medium – Sized Enterprises in Slovakia/ H. Musa, Z. Musova, P. Sliacky // Financial Markets, Institutions and Risks. –2017. – №1(4). – P.47-52. DOI: 10.21272/fmir.1(4).47-52.2020
51. Restructuring Based on the Environmental Factor / O. Karintseva, R. Benetyte//Socio Economic Challenges. – 2018. – №2(1). – P.91–102. DOI: 10.21272/sec.2(1).91-102.2018
52. Styart Haber, Scott Stornetta// Socio Economic Challenges. – 2018. – №2(2). DOI: 10.21272/sec.2(2).81-93.2018

ДОДАТКИ

Додаток А

Аналіз активів АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-
2022 рр., тис. грн.

Показник	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Основні засоби	793328	832107	813810	38779	5	-18297	-2
Нематеріальні активи	1			-1	-100	0	-
Незавершені капітальні інвестиції	172168	111855	194338	-60313	-35	82483	74
Відстрочені податкові активи	3737	5069		1332	36	-5069	-100
Разом необоротні активи	969234	949031	1008148	-20203	-2	59117	6
Запаси	211401	243764	464837	32363	15	221073	91
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	625538	756798	700197	131260	21	-56601	-7
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	68499	49166	38464	-19333	-28	-10702	-22
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	20562	22291	92817	1729	8	70526	316
Інша поточна дебіторська заборгованість	1167	1793	1802	626	54	9	1
Витрати майбутніх періодів	1112	1384	1550	272	24	166	12
Грошові кошти	8111	5305	1471	-2806	-35	-3834	-72
Інші оборотні активи	6672	7997	6129	1325	20	-1868	-23
Разом оборотні активи	943062	1088498	1307267	145436	15	218769	20
Разом активи	1912296	2037529	2315415	125233	7	277886	14

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Додаток Б

Аналіз джерел формування активів АТ «Львівська кондитерська
фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показник	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Тем п при р., %	Абс. прир., тис.грн	Тем п при р., %
Зареєстрований капітал	88111	88111	88111	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	1190841	1289105	1197087	98264	8	-92018	-7
Додатковий капітал	35501	31141	31141	-4360	-12	0	0
Разом власний капітал	1314453	1408357	1316339	93904	7	-92018	-7
Інші довгострокові зобов'язання	44021	342157	411487	298136	677	69330	20
Всього довгострокові зобов'язання	44021	342157	411487	298136	677	69330	20
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	225197	267656	522992	42459	19	255336	95
Зобов'язання за одержаними авансами		53		53		-53	-100
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	5962	867	143	-5095	-85	-724	-84
Поточні зобов'язання зі страхування		277	358	277		81	29
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	661	469	540	-192	-29	71	15
Інші поточні зобов'язання	322002	17693	63556	304309	-95	45863	259
Разом короткострокові зобов'язання	553822	287015	587589	266807	-48	300574	105
Разом пасиви	1912296	2037529	2315415	125233	7	277886	14

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]

Додаток В

Показники формування прибутку (збитку) АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показник	2020р.	2021р.	2022р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Дохід від реалізації продукції	2560385	2572657	2635805	12272	0	63148	2
Собівартість реалізації	2299274	2329241	2381914	29967	1	52673	2
Валовий прибуток	261111	243416	253891	-17695	-7	10475	4
Інші операційні доходи	17295	15574	8449	-1721	-10	-7125	-46
Витрати на збут	12689	15833	12293	3144	25	-3540	-22
Адміністративні витрати	65593	73764	86590	8171	12	12826	17
Інші операційні витрати	24854	27331	59948	2477	10	32617	119
Операційний прибуток (збиток)	175270	142062	103509	-33208	-19	-38553	-27
Інші доходи		10920	10920	10920		0	0
Інші витрати	60050	17984	192380	-42066	-70	174396	970
Фінансові доходи	112	2	2	-110	-98	0	0
Фінансові витрати	24215	20411	28627	-3804	-16	8216	40
Прибуток до оподаткування	91117	114589	-106576	23472	26	-221165	-193
Доходи (витрати) з податку на прибуток	20673	23362	5069	2689	13	-18293	-78
Чистий прибуток	111790	137951	-111645	26161	23	-249596	-181

Джерело: розроблено автором на основі [39-41]